

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
معاونت امور تعاون
دفتر تعاونی های خدماتی

مقام معظم رهبری:

"همین تعاون می تواند کشور را از لحاظ اقتصادی هم نجات بدهد."

شرکت های تعاونی فعال حمل و نقل زمینی مسافر و بار کشور

دفتر تعاونی های خدماتی
آبان ماه ۱۳۹۷

صفحه	فهرست
۳	مقدمه
۴	آمار کلان تعاونیهای حمل و نقل قبل و بعد از انقلاب اسلامی ایران
۱۱	فصل اول - شرکت های تعاونی فعال حمل و نقل مسافر
۱۶	اتحادیه شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافر
۱۷	حمل و نقل مسافر
۱۷	شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافربری اتوبوس داران
۱۹	تعیین سهم جابجایی مسافر در شرکت تعاونی حمل و نقل اتوبوس داران
۲۰	شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافر مینی بوسداران
۲۲	تعیین سهم جابجایی مسافر در شرکت تعاونی حمل و نقل مسافر مینی بوس داران
۲۲	شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافر سواری کرایه
۲۵	تعیین سهم جابجایی مسافر در شرکت تعاونی حمل و نقل مسافر سواری کرایه
۲۵	شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافر تاکسیرانی
۲۷	چکیده
۳۰	فصل دوم - تعاونیهای حمل و نقل بار
۳۱	آمار کلان حمل و نقل بار
۳۲	شرکت های تعاونی کامیونداران داخلی
۳۳	شرکت های تعاونی تریلی داران
۳۴	شرکت های تعاونی حمل و نقل بار تانکر داران
۳۵	شرکت های تعاونی حمل و نقل خاور داران
۳۶	شرکت های تعاونی وانت بار
۳۷	نقش شرکت های تعاونی حمل و نقل بار در جابجایی بار
۳۸	چکیده
۴۰	نقاط ضعف و قوت، تهدید و فرصت بخش حمل و نقل
۴۱	راهکارها

بنام خدا

شرکت های تعاونی حمل و نقل کشور

مقدمه :

بخش حمل و نقل در برگیرنده فعالیت هایی است که به شکل گسترده در تمامی زمینه های تولید، توزیع و مصرف کالا و خدمات جریان داشته و در مجموعه فعالیت های اقتصادی نقش غیر قابل انکاری دارد. در عصر حاضر از حمل و نقل نه به عنوان یک واسطه برای مبادلات تجاری بلکه به عنوان بستر و سنگ بنای جهش های اقتصادی و دروازه ارتباطات تجاری - فرهنگی در میان ملل مختلف یاد می کنند و حمل و نقل به عنوان یکی از شاخصهای کلان اقتصادی در هر کشور به شمار می رود و سهمی که بخش حمل و نقل در تولید ناخالص داخلی به خود اختصاص می دهد بیانگر اهمیت آن در کل اقتصاد کشور می باشد. تعاونیهای حمل و نقل در حال حاضر در دو گروه عمده حمل و نقل زمینی و دریایی فعالیت می نمایند .

الف - حمل و نقل زمینی شامل:

۱- حمل و نقل برون شهری جاده ای (با دو زیر گروه کالا و مسافر) .

۲- حمل و نقل درون شهری (با دو زیر گروه کالا و مسافر) .

شرکت های تعاونی حمل و نقل زمینی کشور به دو گروه تعاونی های مسافر و کالا در گرایشات زیر تقسیم بندی می شوند:

۱- گرایش اتوبوس داران، مینی بوسداران، سواری کرایه و تاکسیرانی (حوزه مسافر).

۲- گرایش کامیونداران داخلی، تریلی داران، کمپرسی داران، تانکر داران و وانت بار (حوزه کالا).

این تعاونیها با هدف ساماندهی فعالیت حمل و نقل در گرایش های مختلف و ارائه خدمات حرفه ای به اعضا خود که

شامل مالکان، رانندگان و کارکنان می باشد تشکیل شده اند و اکثریت قریب به اتفاق آنها (در همه گرایشها) دارای

ساختار خود راننده می باشند.

ب - حمل و نقل دریایی شامل :

۱- حمل و نقل دریایی (کالا و مسافر) .

آمار کلان تعاونیهای حمل و نقل

❖ تعداد تعاونی های حمل و نقل فعال کشور طبق جدول زیر ۲۱۳۳ تعاونی می باشد که در زمینه جاده ای (مسافر، کالا) و

دریایی در کشور فعالیت دارند.

آمار کلان تعاونیهای حمل و نقل فعال کشور

ردیف	گرایش	تعداد تعاونی	تعداد اعضا	اشتغالزایی	سرمایه اولیه (میلیارد ریال)
۱	حمل و نقل زمینی کالا	۴۹۶	۷۶۷۴۷	۱۹۷۱۵	۱۶۷
۲	حمل و نقل زمینی مسافر	۱۲۶۴	۹۱۰۴۸	۳۱۹۷۳	۵۷۲
۳	حمل و نقل دریایی کالا و مسافر	۳۷۳	۷۴۸۴	۶۰۰۱	۲۴۸
جمع		۲۱۳۳	۱۷۵۲۷۹	۵۷۶۸۹	۹۸۷

✓ آمار تعاونی های فعال حمل و نقل کشور در گرایش های مختلف بشرح جدول زیر می باشد:

شرکت های تعاونی حمل و نقل کشور

گرایش تعاونی	تعداد	تعداد اعضاء	اشتغالزایی
کامیونداران داخلی	۲۷۳	۴۲۷۱۱	۱۳۵۵۰
تریلی داران	۲۴	۱۴۲۸	۴۲۶
کمپرسی داران	۲۵	۵۱۷۷	۱۱۰۸
تانکر داران	۴۰	۴۸۱۰	۲۸۲۸
خاور داران	۱۵	۶۹۶	۳۱۵
بوژی داران	۲	۱۸	۸
وانت بار	۱۱۷	۲۱۹۰۵	۱۴۸۰
اتوبوس داران	۱۱۱	۶۱۰۱	۲۵۱۵
مینی بوسداران	۱۸۹	۱۶۱۲۷	۶۴۰۸
سواری کرایه برون شهری	۲۲۲	۷۰۴۹	۴۵۰۰
آژانس اتومبیل کرایه	۴۲۹	۶۸۱۱	۵۰۵۲
تاکسیرانی	۳۱۳	۵۴۹۶۰	۱۳۴۹۸
دریایی	۳۷۳	۷۴۸۴	۶۰۰۱

۵۷۶۸۹	۱۷۵۲۷۹	۲۱۳۳	مجموع
-------	--------	------	-------

❖ تعاون تا قبل از انقلاب اسلامی در ایران

تا قبل از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی ایران تعداد تعاونی های تشکیل شده در کشور توسط وزارت تعاون و امور روستاها و سازمان مرکزی تعاون کشور (تعاونیهای شهری غیر کارگری) و وزارت کار و امور اجتماعی (تعاونیهای کارگری) ۱۱۱۳ تعاونی و با سرمایه ۴۱۴۳۴۱۲۴۰۷ هزار ریال و با عضویت ۱۵۱۸۸۱۱ نفر عضو و اشتغالزایی ۹۵۷۱۴ نفر در ۱۲ رشته بشرح زیر تشکیل گردید.

آمار کلان تعاونیهای کشور تا تاریخ ۱۳۵۷/۱۱/۲۲

ردیف	تعداد	عضو عادی مرد	عضو عادی زن	جمع	سرمایه - هزار ریال	اشتغالزایی
۱	۲۸	۱۷۵۴	۹۳	۱۸۶۷	۱۲۳۵۱۳۲۹	۱۷۶۱
۲	۱	۸	۰	۸	۰	۰
۳	۵	۲۴۹۹۴	۰	۲۴۹۹۴	۳۰۲۷۰۸۲۷۵	۲۶۹
۴	۳۴۷	۱۴۱۴۱۰	۱۷۳۰۹	۱۵۸۹۴۹	۱۵۵۹۳۰۵۱۲	۱۱۸۰۷
۵	۴۰	۷۲۳۶۵	۱۵۲۵۷	۸۷۶۲۲	۷۴۰۰۰۰۴۳	۱۰۵۵
۶	۵۹۶	۱۱۲۵۳۳۶	۱۰۰۹۸۹	۱۲۲۷۴۳۲	۲۷۴۷۳۵۶۳۱۱	۷۴۶۲۰
۷	۵۲	۶۲۹۰۲	۲۲۹۵۲	۸۵۹۸۶	۷۷۵۹۶۷۲۷۶	۲۵۳۲
۸	۳۲	۱۸۹۶۱	۱۷۷	۱۹۱۳۸	۱۲۱۹۶۲۰۱	۵۵۲۹
۹	۷	۷۰۵۶۱	۱۴۷۷۹	۸۵۳۴۰	۳۷۱۰۶۷۷۵	۲۲۸
۱۰	۵	۴۶۵	۰	۴۷۰	۷۱۴۰۱۰	۲۵
۱۱	۳	۳۵	۶	۴۴	۵۸۱۷۵	۵۴
۱۲	۱	۳۲۳	۰	۳۲۳	۲۵۰۲۳۵۰۰	۶
	جمع	۱۵۱۸۸۱۱	۱۷۱۵۴۲	۱۶۹۱۸۵۰	۴۱۴۳۴۱۲۴۰۷	۹۵۷۱۴

✓ تا قبل از انقلاب بیشترین تعاونی های تشکیل شده در رشته تامین نیاز مصرف کنندگان با ۵۹۶ تعاونی و کمترین در رشته های معدنی و عمرانی با ۱ تعاونی می باشد.

✓ تعداد شرکت های تعاونی تاسیس شده در رشته حمل و نقل تا قبل از انقلاب ۲۸ تعاونی میباشد.

✓ در دهه اول انقلاب بالغ بر ۵۴۱۰ تعاونی با سرمایه ۸۵۶۶۹۵۶۸۴۱ هزار ریال و عضویت ۳۲۳۹۷۹ نفر و اشتغالی ۱۱۰۹۶۰ نفر توسط سازمان مرکزی تعاون کشور (تعاونیهای شهری غیر کارگری) و وزارت کار و امور اجتماعی (تعاونیهای کارگری) تشکیل گردیده است.

آمار کلان تعاونیهای کشور از تاریخ ۱۳۶۷/۱۲/۲۹ تا ۱۳۵۷/۱۱/۲۲

ردیف	تعداد	عضو عادی مرد	عضو عادی زن	جمع	سرمایه - هزار ریال	اشتغالی
۱	۶۱۷	۷۳۱۰	۸۲۶	۸۱۹۹	۶۵۸۸۲۵۲۲	۶۲۶۶
۲	۷۹	۵۸۳	۹۱	۶۸۵	۱۰۲۰۰۵۵۲	۸۳۷
۳	۸۲	۳۱۴۳	۳۸۸	۳۵۳۴	۴۴۳۱۷۱۲	۹۸۱
۴	۱۴۶۴	۳۵۲۷۵۴	۲۳۱۹۷	۳۷۷۴۳۰	۲۵۵۱۲۶۵۸۰	۲۴۷۷۳
۵	۱۳	۲۳۷۴	۳۳۱۴	۵۶۹۶	۱۱۸۷۱۴۳	۹۸۷
۶	۳۲۳	۴۷۳۴۲	۴۵۴	۴۷۹۸۱	۹۲۵۵۱۲۴۸۳	۷۹۴۸
۷	۲۰۲۹	۱۵۸۳۳۰۹	۲۸۶۶۷۷	۱۸۸۰۱۳۱	۲۴۰۴۵۰۶۹۳۲	۴۵۰۹۳
۸	۵۰	۱۲۸۷۷	۲۴۷۱	۱۵۴۶۲	۸۲۰۴۸۰۴۹	۱۹۴
۹	۲۵۹	۶۸۸۳۸	۳۰۸	۶۹۱۴۶	۴۱۱۹۰۲۳۳۶۸	۱۷۲۹۶
۱۰	۲۲	۳۵۲۶۵	۳۰۲	۳۵۶۵۰	۲۱۹۲۶۵۶۲۹	۱۱۰۳
۱۱	۶۸	۱۰۱۵۵	۳۲۶۹	۱۳۴۵۴	۵۵۰۷۵۵۶۸	۱۱۶۱
۱۲	۲۶۲	۱۱۲۱۰	۲۴۰۶	۱۳۶۵۹	۴۰۳۷۸۱۲۲۷	۳۳۶۵
۱۳	۱۴۲	۱۸۵۰	۲۵۷	۲۱۳۰	۲۰۹۱۵۰۷۶	۹۹۹
	۵۴۱۰	۲۱۴۰۳۱۰	۳۲۳۹۷۹	۲۴۷۶۶۴۸	۸۵۶۶۹۵۶۸۴۱	۱۱۰۹۶۰
مجموع						

✓ تعداد تعاونی های تشکیل شده در رشته حمل و نقل در دهه اول انقلاب ۲۵۹ تعاونی است که نسبت به قبل از انقلاب تعداد ۳۲ تعاونی ، بیشتر شده است.

✓ بیشترین تعاونی های تشکیل شده در دهه اول انقلاب در رشته تامین نیاز مصرف کنندگان با ۲۰۲۹ تعاونی و کمترین در رشته فرش دستبافت با ۱۳ تعاونی می باشد.

✓ آمار تعاونی های تشکیل شده در دهه دوم انقلاب ۹۲۶۱ تعاونی و با سرمایه ۲۵۸۸۸۵۱۵۶۵۶ هزار ریال و عضویت ۴۴۴۷۸۶ نفر و اشتغالزایی ۱۵۴۰۵۹ نفر بوده است.

آمار کلان تعاونیهای کشور از تاریخ ۱۳۶۸/۰۱/۰۱ تا ۱۳۷۷/۱۲/۲۹

ردیف	تعداد	عضو عادی مرد	عضو عادی زن	جمع	سرمایه - هزار ریال	اشتغالزایی
۱	۲۲۱۷	۳۰۸۱۰	۶۵۱۴	۴۱۱۳۹	۸۹۸۳۴۰۴۲۷	۱۹۸۷۳
۲	۳۷۵	۴۱۵۸	۵۸۶	۴۸۷۳	۱۱۰۵۴۹۵۵۳۵	۳۶۱۹
۳	۱۰۷۰	۴۵۸۷۲	۹۳۴۰	۵۷۰۶۳	۱۱۵۰۶۶۱۰۴۵	۱۷۸۵۲
۴	۱۳۰۳	۱۹۱۹۴۷	۱۹۶۶۸	۲۲۰۴۸۴	۷۶۳۸۸۹۶۶۵	۲۹۲۱۸
۵	۱۷۱	۳۱۳۶۸	۷۵۴۶	۳۹۲۹۶	۱۵۲۲۰۲۲۲	۷۷۰۷
۶	۲۲۴	۲۴۸۹۸	۱۹۸۵	۲۶۹۰۳	۸۸۰۲۴۳۱۸	۴۶۷۲
۷	۱۰۴۱	۸۲۵۴۳۶	۱۸۶۲۰۳	۱۰۲۱۶۸۵	۷۵۰۵۲۶۹۲۱۰	۱۷۴۸۵
۸	۱۰۴۱	۸۲۵۴۳۶	۱۸۶۲۰۳	۱۰۲۱۶۸۵	۷۵۰۵۲۶۹۲۱۰	۱۷۴۸۵
۹	۲۳۶	۳۸۴۹۳	۳۲۶	۳۸۸۱۹	۴۰۹۰۷۷۲۳۳	۷۳۸۹
۱۰	۳۵۹	۱۱۹۱۴۷	۱۰۸۱۸	۱۴۱۴۷۹	۱۵۹۰۵۴۸۸۳۹	۸۰۳۴
۱۱	۲۴	۴۵۶۷۵	۱۱۳۶۳	۵۷۰۴۰	۳۲۰۳۴۰۰۸۹۴	۳۹۷۲

۱۳۹۶۳	۱۶۴۸۴۶۹۵۶۸	۱۷۷۸۹	۴۱۵۷	۱۳۱۵۱	۱۱۱۷	صنعتی	۱۲
۳۳۱	۴۸۴۹۴۹۰	۱۵۲۵	۸۲	۱۴۲۲	۵۰	عمرانی	۱۳
۱۵۴۰۵۹	۲۵۸۸۸۵۱۵۶۵۶	۲۶۸۹۶۳۵	۴۴۴۷۸۶	۲۱۹۷۵۲۷	۹۲۶۱	مجموع	

- ✓ در دهه دوم انقلاب بیشتر تشکیل تعاونی ها در رشته کشاورزی با ۲۲۱۷ تعاونی و کمتر تامین نیاز صنوف با ۲۴ تعاونی است.
- ✓ تعداد تعاونی های حمل و نقل ۲۳۶ تعاونی است و نسبت به دهه اول انقلاب به تعداد ۲۵۹ تعاونی کاهش داشته است.
- ✓ در دهه سوم انقلاب تعاونی های به ثبت رسیده ۴۰۴۷۸ تعاونی با سرمایه ۴۰۶۲۵۰۴۰۳۳۴ هزار ریال و با عضویت ۳۶۶۸۱۰۷۴ نفر عضو و اشتغالزایی ۵۶۹۸۰۹ نفر می باشد.

آمار کلان تعاونیهای کشور از تاریخ ۱۳۸۷/۱۲/۲۹ تا ۱۳۷۸/۰۱/۰۱

ردیف	تعداد	عضو عادی مرد	عضو عادی زن	جمع	سرمایه - هزار ریال	اشتغالزایی
۱	۸۶۵۵	۹۰۰۰۸	۲۸۴۳۸	۱۱۹۳۷۱	۱۰۸۶۶۹۹۹۹۴	۶۴۴۲۲
۲	۲۵۹	۴۵۶۷	۱۰۲۹	۵۶۲۲	۱۰۴۱۸۹۰۵۵	۲۳۶۳
۳	۱۰۹۴۱	۲۰۴۶۳۱	۴۱۹۹۵	۲۴۸۲۷۲	۳۶۸۹۳۲۸۴۱۴	۱۰۹۴۷۷
۴	۷۱۰۱	۶۲۷۵۵۱	۸۱۸۸۸	۷۱۷۸۵۵	۴۹۹۷۰۹۹۹۹۷۵	۱۷۵۳۰۳
۵	۶۷۴	۵۳۸۱	۵۸۵۰	۱۱۲۶۴	۳۳۱۷۵۷۴۳	۸۰۰۹
۶	۷۴۳	۵۶۹۰۶	۳۴۵۸	۶۰۵۶۵	۳۵۲۴۲۶۶۷۱	۱۰۸۵۷
۷	۹۸۴	۸۷۰۰۱۵	۲۱۹۷۰۲	۱۰۹۰۸۹۲	۳۰۳۰۹۲۲۱۲۷	۱۶۸۹۱
۸	۴۱۸	۱۱۶۴۷۲	۲۳۹۹۵	۱۴۱۲۴۹	۱۲۳۹۷۰۱۶۳۰۴	۱۴۹۹۸
۹	۹۰۸	۲۵۹۴۸	۶۸۰	۲۶۶۲۸	۲۴۴۷۱۶۷۷۰	۱۳۰۸۲
۱۰	۱۲۸۳	۱۳۳۷۱۱	۲۸۵۲۸	۱۶۴۴۵۱	۱۸۴۰۱۲۵۵۲۵	۵۷۶۳۵
۱۱	۱۵۱	۱۸۹۲۷	۶۴۲	۱۹۶۰۵	۴۲۸۱۰۹۶۱۲	۱۷۴۹
۱۲	۳۵۳	۲۴۲۷۱۸۴۰	۹۵۰۱۷۴۷	۳۳۹۷۶۷۰۰	۷۶۷۰۸۸۰۷۱۵	۱۷۳۰۳

۶۴۶۹۷	۵۲۵۶۵۷۷۶۹۸	۸۰۴۴۶	۲۸۵۷۰	۵۰۶۲۵	۷۱۰۷	صنعتی	۱۳
۱۱۶۹۹	۲۰۲۰۷۲۰۲۲	۱۶۱۶۴	۲۹۱۷	۱۳۲۱۲	۷۳۲	عمرانی	۱۴
۵۶۹۸۰۹	۴۱۳۳۴۰۴۰۶۲۵	۳۶۶۸۱۰۷۴	۹۹۷۰۷۴۷	۲۶۴۹۰۲۸۴	۴۰۴۷۸	جمع	

✓ رشته خدمات با ۱۰۹۴۱ تعاونی بیشترین و رشته تامین نیاز صنوف با ۱۵۱ تعاونی کمترین تشکیل را در دهه سوم انقلاب را داشته اند.

✓ در دهه سوم تعداد تعاونی های تشکیل شده در رشته حمل و نقل ۹۰۸ تعاونی بوده که نسبت به دهه اول انقلاب ۲۵۹ تعاونی و نسبت به دهه دوم انقلاب ۲۳۶ تعاونی رشد داشته است.

✓ از آغاز دهه چهارم انقلاب تا پایان خرداد ماه ۱۳۹۷ تعداد ۴۵۸۵۹ تعاونی با عضویت ۱۴۸۰۶۵۷ نفر عضو و سرمایه ۴۱۷۵۶۶۶۶۸۰۱ ریال و اشتغالزایی ۶۹۴۹۴۶ نفر بشرح جدول زیر به ثبت رسیده است.

آمار کلان تعاونیهای کشور از تاریخ ۱۳۸۸/۰۱/۰۱ تا ۱۳۹۷/۰۸/۲۹

ردیف	تعداد	عضو عادی مرد	عضو عادی زن	جمع	سرمایه - هزار ریال	اشتغالزایی
۱	۱۲۸۷۴	۱۱۵۰۲۹	۳۹۰۱۴	۱۵۴۰۴۳	۳۲۰۲۳۱۷۳۹۳	۱۴۸۴۷۷
۲	۵۷۱	۲۴۹۳۵	۱۷۸۸۵	۴۲۸۲۰	۳۶۵۴۴۳۴۵۸	۸۲۱۶
۳	۱۵۹۱۸	۲۲۶۲۸۲	۵۷۰۹۲	۲۸۳۳۷۴	۶۲۱۴۵۵۴۸۱۳	۲۱۹۹۷۶
۴	۱۳۶۱	۱۰۳۱۸۷	۲۱۶۳۹	۱۲۴۸۲۶	۴۸۲۴۵۱۵۴۵	۴۴۹۷۷
۵	۱۰۵۷	۳۹۸۰	۶۸۶۶	۱۰۸۴۶	۴۰۳۰۷۵۳۲	۲۹۰۵۲
۶	۳۶۰	۱۱۲۲۰	۷۷۷۶	۱۸۹۹۶	۱۲۵۵۷۴۸۸۱	۱۲۸۲۶
۷	۳۰۶	۲۲۲۳۲۳	۳۷۱۰۱	۲۵۹۴۲۴	۲۷۹۵۹۰۹۱۶	۸۰۸۶
۸	۳۸	۱۵۶۰۴	۴۲۴۹	۱۹۸۵۳	۲۴۹۰۸۹۸۶۳	۴۷۸۳
۹	۶۹۹	۲۰۵۸۳	۱۹۶۵	۲۲۵۴۸	۱۰۶۴۴۰۹۰۴	۱۴۳۹۳

۵۷۳۲۹	۱۱۳۹۰۰۱۲۰۹	۳۱۰۵۰۲	۷۴۹۴۱	۲۳۵۵۶۱	۲۲۳۳	چند منظوره ای	۱۰
۶۵۰۸	۵۳۷۶۰۰۱۱	۱۳۷۳۱	۱۱۷۹	۱۲۵۵۲	۱۸۹	تامین نیاز صنوف	۱۱
۶۸	۲۰۰۰۰۵۶۸۳۵	۱۱۶۶۴۴	۳۸۷۷۸	۷۷۸۶۶	۱۵	نوع جدید	۱۲
۱۰۹۲۴۹	۲۷۲۹۶۸۲۹۰۴۹	۹۱۱۵۷	۳۳۶۱۲	۵۷۵۴۵	۹۴۴۶	صنعتی	۱۳
۳۲۴۷۰	۲۰۱۲۴۸۳۹۲	۱۲۱۲۴	۲۵۲۰	۹۶۰۴	۸۱۴	عمرانی	۱۴
.	.	.	.	.	.	اتحادیه تعاونی های نظارت و هماهنگی	۱۵
۶۹۴۹۴۶	۴۱۷۵۶۶۶۸۰۱	۱۴۸۰۶۵۷	۳۴۴۵۸۶	۱۱۳۶۰۷۱	۴۵۸۵۹	جمع	

- ✓ بیشترین تعاونی های به ثبت رسیده رشته تعاونی های خدمات با ۱۵۹۱۸ و کمترین تعاونی های نوع جدید با ۱۵ تعاونی است.
- ✓ تعداد تعاونی های تشکیل شده در رشته حمل و نقل ۶۹۹ تعاونی است.
- ✓ تعداد کل تعاونیهای حمل و نقل ثبت شده فعال از ابتداء تا کنون ۲۱۳۳ تعاونی با سرمایه بیش از ۹۸۷ میلیارد ریال و اعضای ۱۵۷۲۷۹ نفر عضو و اشتغالزایی ۵۷۶۸۹ نفر بشرح جدول زیر می باشد.

آمار کلان شرکتهای تعاونی حمل و نقل ثبت شده به تفکیک

اشتغالزایی	سرمایه (میلیارد)	اعضاء	تعداد	نوع فعالیت	بازه زمانی
۵۵۲۹	۱۵	۱۹۱۳۸	۳۲	حمل و نقل	تا قبل از انقلاب
۱۷۲۹۶	۵۲۹	۶۹۱۴۶	۲۵۹	حمل و نقل	ده اول انقلاب
۷۳۸۹	۹۶	۳۷۸۱۹	۲۳۵	حمل و نقل	دهه دوم انقلاب
۱۳۰۸۲	۲۱۷	۲۶۶۲۸	۹۰۸	حمل و نقل	دهه سوم انقلاب
۱۴۳۹۳	۱۳۰	۲۲۵۴۸	۶۹۹	حمل و نقل	دهه چهارم
۵۷۶۸۹	۹۸۷	۱۷۵۲۷۹	۲۱۳۳	مجموع	

- ✓ بیشترین تعداد شرکت های تعاونی حمل و نقل فعال تشکیل شده کشور در دهه سوم انقلاب سالهای بین ۷۸ لغایت ۸۷ با ۹۰۸ تعاونی معادل و کمترین قبل از انقلاب با ۳۲ تعاونی میباشد.

✓ بیشترین اشتغالزایی تشکیل شرکت های تعاونی حمل و نقل مربوط به دهه اول انقلاب با ۱۷۲۹۶ نفر و کمترین اشتغالزایی به قبل از انقلاب با ۵۵۲۹ نفر است.

✓ از لحاظ تعداد اعضاء در شرکت های تعاونی حمل و نقل بیشترین را دهه اول انقلاب و کمترین را قبل از انقلاب داشته است.

فصل اول - تعاونی های فعال حمل و نقل مسافر

مقدمه

حمل و نقل و ارتباطات جایگزین و مکمل یکدیگرند و پیشرفت در حمل و نقل بدون ارتباطات غیر ممکن است. حمل و نقل از ضرورت ها و اساس مبادلات بازرگانی و کلید توسعه اقتصادی و اجتماعی است، بنابراین نارسایی در حمل و نقل، رشد اقتصادی را متوقف ساخته و از کارآیی بخش های اقتصادی می کاهد. به همین دلیل است که متخصصان حمل و نقل اعتقاد دارند که بین کارآیی در بخش حمل و نقل و کارآیی عمومی اقتصاد و رشد اقتصادی رابطه ای مستقیم وجود دارد و حمل و نقل را واسطه میان فعالیت های کشاورزی، صنعتی، بازرگانی و خدماتی در سطح ملی و بین المللی می دانند. بنابراین، حمل و نقل یکی از عناصر اصلی و کلید توسعه و تحول در کشورهای پیشرفته به شمار می رود. نتیجه آنکه داشتن شبکه ارتباطی کافی، وجود وسایل حمل و نقل مورد نیاز از نقطه نظر کمی و کیفی، ارایه خدمات حمل و نقل و جابجایی بار و مسافر متناسب با نیاز در زمان و مکان مورد نیاز، لازمه پیشرفت اقتصادی جامعه است. برخی حمل و نقل را قلب جریان توسعه می دانند و عقیده دارند حمل و نقل در توزیع درآمد و کاهش نابرابری های اقتصادی و اجتماعی، زدودن آثار فقر و درماندگی و کاهش اختلاف درآمد روستائینان و شهرنشینان نقشی مؤثر دارد.

در این فصل به تعداد شرکت ها و اتحادیه های تعاونی و سرمایه و تعداد اعضاء و نقش آنها در جابجایی مسافر اشاره میشود.

❖ شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافر زمینی درون و برون شهری:

شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافر جاده ای درون و برون شهری به منظور تامین نیازهای اعضای خود در زمینه خدمات رسانی به مسافر تشکیل شده که در حال فعالیت می باشند و تعداد آنها براساس تفکیک استانی بشرح جدول زیر ۱۳۰۸ تعاونی می باشد.

الف (شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافر اتوبوس داران.

ب (شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافر مینی بوس داران.

ج) شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافر سواری کرایه برون شهری.

د) شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافر آژانس اتومبیل کرایه.

ه) شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافر تاکسیرانی.

شرکت های تعاونی حمل و نقل فعال مسافر درون و برون شهری

ردیف	استان	تعداد تاکسیرانی	تعداد مینی بوس	تعداد سواری کرایه برون شهری	تعداد آژانس کرایه	تعداد اتوبوس	جمع کل
۱	آذربایجان شرقی	۲۰	۱۶	۱۱	۱۴	۹	۷۰
۲	آذربایجان غربی	۵	۴	۱	۳	۳	۱۶
۳	اردبیل	۸	۱	۹	۱۰	۰	۲۸
۴	اصفهان	۱۶	۱۵	۴	۲۳	۴	۶۲
۵	البرز	۲	۰	۱	۰	۲	۵
۶	ایلام	۵	۱	۱	۲	۰	۹
۷	پوشهر	۱۵	۲	۷	۱۰	۰	۳۴
۸	تهران	۲۱	۱۶	۲۰	۱۵	۲۴	۹۶
۹	چهارمحال بختیاری	۱۰	۷	۳	۰	۳	۲۳
۱۰	خراسان جنوبی	۷	۰	۱	۴	۱	۱۳
۱۱	خراسان رضوی	۱۹	۵	۲۳	۱۵	۳	۶۵
۱۲	خراسان شمالی	۱۰	۶	۳	۱۸	۲	۳۹
۱۳	خوزستان	۱۱	۱	۱	۱۱	۲	۲۶
۱۴	زنجان	۵	۴	۱	۳	۲	۱۵
۱۵	سمنان	۴	۴	۰	۰	۱	۹
۱۶	سیستان و بلوچستان	۸	۰	۳	۲۲	۰	۳۳
۱۷	فارس	۲۰	۷	۱۰	۷	۹	۵۳
۱۸	قزوین	۴	۳	۴	۹	۷	۲۷
۱۹	قم	۱	۰	۱	۱	۳	۶
۲۰	کردستان	۱۰	۴	۲	۱۳	۴	۳۳
۲۱	کرمان	۹	۱۳	۱۲	۳۲	۴	۷۰
۲۲	کرمانشاه	۸	۸	۳	۱۱	۳	۳۳
۲۳	کهگیلویه و بویراحمد	۱۰	۵	۲	۴	۲	۲۳
۲۴	گلستان	۹	۶	۹	۲۱	۰	۴۵

۹۳	۱	۲۷	۳۱	۱۳	۲۱	گیلان	۲۵
۴۹	۲	۳۴	۹	۱	۳	لرستان	۲۶
۸۰	۰	۲۴	۲۷	۸	۲۱	مازندران	۲۷
۷۳	۱۲	۳۰	۱۱	۱۰	۱۰	مرکزی	۲۸
۵۰	۳	۳۰	۴	۴	۹	هرمزگان	۲۹
۱۸	۰	۳	۴	۵	۶	همدان	۳۰
۶۶	۴	۳۳	۳	۲۰	۶	یزد	۳۱
۱۲۶۴	۱۱۱	۴۲۹	۲۲۲	۱۸۹	۳۱۳	مجموع	

❖ بیشترین شرکت تعاونی حمل و نقل مسافر جاده ای در گرایش آژانس سواری کرایه با تعداد ۴۲۹ تعاونی و کمترین

در گرایش اتوبوس داران با تعداد ۱۱۱ تعاونی می باشد.

بیشترین تعداد تعاونی های حمل و نقل مسافر جاده ای درون و برون شهری در استان تهران ، گیلان و مازندران هر کدام با تعداد

۹۶ ، ۹۳ و ۸۰ تعاونی و کمترین استان البرز با تعداد ۵ تعاونی می باشد.

میزان سرمایه اولیه شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافرزمینی درون و برون شهری

❖ میزان سرمایه اولیه شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافر جاده ای درون و برون شهری کشور بالغ بر مبلغ ۱۰۵۳ میلیارد

ریال براساس جدول زیر می باشد.

❖ بیشترین سرمایه اولیه در شرکت تعاونی حمل و نقل مسافر مربوط به گرایش اتوبوس داران به میزان ۴۳۲۶ میلیارد ریال

معادل ۹۷ درصد می باشد.

استان	سرمایه - هزار ریال (تاکسیرانی)	سرمایه - هزار ریال (سواری کرایه)	سرمایه - هزار ریال (اتومبیل کرایه)	سرمایه - هزار ریال (مینی بوس)	سرمایه - هزار ریال (اتوبوس)	جمع کل سرمایه هزار ریال
ادریاجان شرقی	۱۸۳۰۹۲۸	۳۵۴۰۰۰	۱۶۲۷۱۸۰	۱۲۲۱۰۰۰	۲۹۲۷۱۶۰	۷۹۶۰۴۶۸
ادریاجان غربی	۳۸۱۵۷۹۰	۱۰۵۰۰	۱۲۲۵۰۰	۵۲۹۵۰	۳۸۵۵۰۰	۴۲۵۵۱۷۴۰
اردبیل	۱۸۶۸۴۰	۱۱۴۹۵۰۰	۵۳۶۹۰	۲۱۰۰	.	۱۳۹۲۱۳۰
اصفهان	۳۲۲۴۱۸۰	۱۱۲۹۰۰۰	۱۵۸۱۹۰۱	۵۲۶۸۴۳	۳۳۱۱۶۲۰	۹۷۷۳۵۴۴
البرز	۳۷۵۰۰	۲۱۰۰	.	.	۶۷۹۲۹۰۰	۶۸۳۲۵۰۰
ایلام	۴۳۷۲۰	۱۰۵۰۰	۲۱۰۰۰	۱۴۰۰۰	.	۸۹۲۲۰
بوشهر	۳۳۷۳۰	۵۹۶۰۰۰	۱۰۰۸۰۰	۲۶۶۵۰	.	۷۵۷۱۸۰
تهران	۴۱۰۹۸۷۰۵۳	۱۱۱۹۹۴۰	۱۰۶۷۱۲۰۰	۲۸۹۱۵۰۹	۴۱۰۹۸۷۰۵۳	۸۳۶۶۵۶۷۵۵
چهارمحال و بختیاری	۱۲۶۶۶۹۸۰	۶۴۸۰۰	.	۹۹۵۲۰	۱۴۶۲۰	۱۲۸۴۵۹۲۰
خراسان جنوبی	۱۲۰۰۰	۲۱۰۰۰	۴۲۰۰۰	.	۱۴۰۳۷۹	۲۱۵۳۷۹
خراسان رضوی	۱۵۹۴۷۲۰	۵۳۶۲۳۰	۲۹۲۴۰۰	۲۳۵۹۲۱۰	۳۳۴۸۰	۲۶۹۳۷۵۰
خراسان شمالی	۳۵۲۰۰	۳۱۵	۱۰۲۸۶۵۰	۵۱۲۰۰	۱۵۵۰۰	۱۱۳۳۷۰۰
خوزستان	۱۵۳۱۶۲۰	۱۰۰۸۰۰	۳۰۲۶۰۰	۱۲۶۰۰۰	۱۰۵۰۰	۲۰۷۱۵۲۰
زنجان	۱۳۵۲۷۷۵	۲۱۰۰۰	۱۱۳۵۳۵۰	۶۶۴۹۰	۱۴۱۰۰۰	۲۷۱۶۶۱۵
سمنان	۶۷۴۱۴۰	.	.	۱۴۵۰۰	۱۵۶۹۰۰	۸۴۵۵۴۰
سیستان و بلوچستان	۸۱۶۹۹۰	۳۳۶۰۰	۳۹۴۹۸۹۰۰	.	.	۴۰۳۴۹۴۹۰
فارس	۲۰۱۳۹۶۰	۱۲۸۰۷۰۰	۷۷۶۰۰	۲۱۹۸۵۰	۱۹۷۱۵۰	۳۷۸۹۲۶۰
فروین	۵۴۰۶۷۶	۱۱۱۰۵۰	۹۸۵۳۵	۱۴۷۰۹۴۴	۹۲۴۳۹	۲۳۱۳۶۴۴
قم	۱۹۸۲۹۰۰	۱۰۵۰۰	۶۰۰۰۰	.	۲۸۱۴۰۰	۲۳۳۴۸۰۰
کردستان	۱۲۱۰۸۹۹	۱۴۰۰۰	۱۶۴۱۰۰	۵۰۳۰۵	۳۴۵۰۰	۱۴۷۳۸۰۴
کرمان	۷۵۱۸۷۱	۷۶۱۳۴۰۰	۱۶۵۵۰۰	۱۴۸۴۴۰	۳۱۴۱۰۵۰	۲۸۲۰۴۷۶۱
کرمانشاه	۵۱۲۲۴۰	۷۰۰۰	۸۸۲۰۰	۱۳۰۶۶۴	۶۹۰۰	۷۴۵۰۰۴
کهگیلویه و بویر احمد	۴۹۴۳۰۰	۹۷۳۰۰	۴۲۰۰۰	۶۲۰۰۰	۱۱۵۵۰۰	۸۱۱۱۰۰
گلستان	۱۰۴۲۸۵۰	۹۱۱۵۰	۳۶۶۶۴۰	۳۲۳۶	.	۱۵۰۳۸۷۶
گیلان	۲۱۴۴۱۴۵	۷۶۷۵۲۴	۳۵۲۳۵۰	۱۸۰۴۳۰	۳۵۱۰۵۰۰	۲۷۸۷۸۸۴۹
لرستان	۵۷۴۶۰	۹۵۴۰۰	۷۰۷۰۰۰	۱۰۵۰۰	۱۱۵۵۰	۸۸۱۹۱۰
مازندران	۵۵۷۴۹۵۷	۱۹۵۱۰۷۹	۷۳۶۵۶۰	۱۲۲۱۸۰	.	۸۳۸۴۷۷۶
مرکزی	۵۵۳۰۰	۱۸۳۲۵۰	۳۴۹۳۵۰	۱۳۰۲۵۰	۱۵۰۰۸۵	۸۶۸۲۳۵
هرمزگان	۵۳۷۱۵۰	۵۴۶۰۰	۵۲۴۵۰	۴۰۰۰	۶۳۵۰۰	۷۱۱۷۰۰
همدان	۵۷۴۴۲	۲۶۴۰۰	۱۳۸۰۰	۲۵۹۱۷	.	۱۲۴۵۵۹
یزد	۱۲۴۱۰۹۵	۴۵۰۰۰	۱۱۳۲۹۰۰	۲۱۸۹۸۴۰	۱۲۹۲۰۰	۴۷۳۸۰۳۵
فراستانی	.	۱۵۰۹۰۰	.	.	.	۱۵۰۹۰۰
مجموع	۴۷۷۰۳۷۶۰	۱۷۱۱۴۹۷۳	۶۰۸۸۶۲۵۶	۱۳۸۲۴۴۳۰	۴۳۲۶۵۰۳۸۷	۱۰۵۳۷۹۹۵۶۴

❖ بیشترین میزان سرمایه اولیه در شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافر متعلق به استان تهران با مبلغ ۸۳۶۶ میلیارد ریال و کمترین سرمایه متعلق به استان ایلام با مبلغ ۸۹ میلیون ریال است.

❖ تعداد اعضای شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافر جاده ای درون و برون شهری کشور به تفکیک استان ها ۹۱۰۴۸ نفر می باشد، بشرح جدول زیر:

تعداد اعضای شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافر زمینی درون و برون شهری

استان	تعداد اعضای تاکسیرانی	تعداد اعضای سواری کرایه	تعداد اعضای آژانس اتومبیل کرایه	تعداد اعضای مینی بوس	تعداد اعضای اتوبوس	جمع
آذربایجان شرقی	۱۸۴۱	۱۵۷	۴۹۳	۲۹۳	۱۹۵	۲۹۷۹
آذربایجان غربی	۴۸۰۳	۷	۲۱	۸۵	۲۵۰	۵۱۶۶
اردبیل	۹۴۵	۱۵۷	۹۹	۷	۰	۱۲۰۸
اصفهان	۱۸۰۳	۱۶۵	۵۹۵	۱۴۲۰	۲۳۴	۴۲۱۷
البرز	۱۷۵	۷	۰	۰	۵۲۱	۷۰۳
ایلام	۸۹	۷	۱۴	۲۸	۰	۱۲۸
بوشهر	۵۰۴	۹۹	۸۳	۳۸	۰	۷۲۴
تهران	۳۰۲۲	۷۶۱	۱۸۷	۲۳۱۶	۲۱۵۸	۸۴۴۴
چهارمحال و بختیاری	۶۰۹	۱۶۸	۰	۲۰۰	۱۳۷	۱۱۱۴
خراسان جنوبی	۳۳۷	۷	۲۸	۰	۲۳۶	۶۰۸
خراسان رضوی	۴۴۷۲	۳۳۴	۳۱۱	۵۵۵۴	۴۲۵	۱۱۰۹۶
خراسان شمالی	۳۳۴	۱۴۱	۱۴۱	۱۴۶	۲۲	۷۸۴
خوزستان	۲۹۴۹	۱۱۲	۱۲۵	۴۵۰	۶۴	۳۷۰۰
زنجان	۱۹۲۵	۳۰	۲۱۰	۷۳	۳۵	۲۲۷۳
سمنان	۵۷۳	۰	۰	۲۶۰	۲۳	۸۵۶
سیستان و بلوچستان	۴۷۲	۲۱	۱۶۴	۰	۰	۶۵۷
فارس	۳۱۹۳	۳۹۵	۶۲	۵۵۱	۶۷۴	۴۸۷۵
قزوین	۱۱۱۶	۲۹۹	۱۴۱	۱۱۱	۱۵۶	۱۸۲۳
قم	۳۸۹۵	۷	۵۹	۰	۱۴۷	۴۱۰۸
کردستان	۲۲۲۶	۷۳	۱۴۱	۳۵۵	۱۶۵	۳۰۶۰
کرمان	۱۹۹۳	۴۸۸	۱۵۶۲	۳۹۰	۲۱۲	۴۶۴۶
کرمانشاه	۲۶۹۶	۳۴	۷۷	۶۳۷	۲۱	۳۴۶۵
کهگیلویه و بویراحمد	۸۳	۱۴	۲۸	۳۷	۱۴	۱۷۶
گلستان	۱۳۹۲	۷۶	۲۹۵	۶۰۷	۰	۲۳۷۰
گیلان	۴۸۴۱	۱۲۹۰	۵۵۲	۹۳۱	۷	۷۶۲۱
لرستان	۲۴۶	۱۶۴	۲۴۹	۷	۱۴	۶۸۰
مازندران	۳۹۷۹	۱۳۹۵	۲۸۳	۶۳۵	۰	۶۲۹۲
مرکزی	۸۲۳	۳۷۲	۲۹۱	۲۵۶	۱۲۸	۱۸۷۰
هرمزگان	۴۷۴	۳۸	۲۷۳	۱۵۹	۴۷	۹۹۱
همدان	۲۷۷	۷۷	۲۱	۱۴۱	۰	۵۱۶

۲۱۸۰	۲۰۷	۲۸۲	۳۱۳	۳۴	۱۳۴۴	یزد
۲۷۳	۰	۰	۰	۲۷۳	۰	فراستانی
۹۱۰۴۸	۶۱۰۱	۱۶۱۲۷	۶۸۱۱	۷۰۴۹	۵۴۹۶۰	مجموع

❖ بیشترین تعداد اعضای شرکتهای تعاونی حمل و نقل مسافر، مربوط به گرایش تاکسیرانی با ۵۴۹۶۰ عضو می باشد.

❖ بیشترین تعداد اعضاء در شرکتهای تعاونی حمل و نقل مسافر مربوط به استان خراسان رضوی با تعداد ۱۱۰۹۶ عضو و کمترین با ۱۳۸ عضو به استان ایلام اختصاص دارد.

❖ اتحادیه شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافر جاده ای درون و برون شهری :

بمنظور تامین نیازهای مشترک و ارائه خدمات آموزشی ، فرهنگی، تحقیقاتی، فنی ، تخصصی، حقوقی ، مشاوره ای و کمک به سازماندهی و برقراری ارتباط و همکاری متقابل بین تعاونی ها و بین آنها و مردم و دولت و سایر ارتباطات داخلی و خارجی ، اتحادیه شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافر زمینی با عضویت تعاونی ها بصورت استانی ۱۱ اتحادیه و کشوری ۴ اتحادیه جمعاً ۱۵ اتحادیه طبق جدول و بشرح زیر تشکیل گردیده است.

الف) اتحادیه شرکت های تعاونی مسافربری اتوبوس داران

ب) اتحادیه شرکت های تعاونی مسافربری مینی بوس داران

ج) اتحادیه شرکت های تعاونی مسافربری آژانس اتومبیل کرایه

د) اتحادیه شرکت های تعاونی مسافربری سواری کرایه برون شهری

ه) اتحادیه شرکت های تعاونی مسافربری تاکسیرانی

اتحادیه شرکت های تعاونی حمل و نقل زمینی مسافر درون و برون شهری کشور

ردیف	گرایش	تعداد	اعضاء	سرمایه (هزار ریال)	اشتغالزایی
۱	اتحادیه اتوبوسداران	۲	۲۴	۳۵۰۰	۲۱

۸	۲۶۲۰۰	۱۸	۲	اتحادیه اژانس های اتومبیل کرایه	۲
۰	۰	۰	۰	اتحادیه بوژی داران	۳
۲۹	۳۰۹۰۷۲۰۰۰	۱۲۲	۶	اتحادیه تاکسیرانی	۴
۰	۰	۰	۰	اتحادیه تانکر داران	۵
۰	۰	۰	۰	اتحادیه حمل و نقل دریایی	۶
۰	۰	۰	۰	اتحادیه خاورداران	۷
۲۱	۳۹۰۰۰	۲۷	۲	اتحادیه سواری کرایه برون شهری	۸
۱۰	۱۰۵۰۰	۲۹	۲	اتحادیه کامیونداران بین المللی - تریلی داران	۹
۳۷	۱۰۳۹۱۵۰	۳۹۲	۱۱	اتحادیه کامیونداران داخلی	۱۰
۰	۰	۰	۰	اتحادیه کمپرسی داران	۱۱
۲۲	۱۴۹۵۲۰	۴۸	۴	اتحادیه مینی بوس داران	۱۲
۱۴	۱۰۵۰۰	۲۴	۲	اتحادیه وانت بارداران	۱۳
۰	۲۱۰۰۰۰	۰	۱	اتوبوسداران	۱۴
۰	۰	۰	۰	اژانس های اتومبیل کرایه	۱۵
۰	۰	۰	۰	بوژی داران	۱۶
۰	۰	۰	۰	تاکسیرانی	۱۷
۰	۰	۰	۰	تانکر داران	۱۸
۳	۷۰۰۰	۱۷	۱	حمل و نقل دریایی	۱۹
۰	۰	۰	۰	خاورداران	۲۰
۰	۰	۰	۰	سواری کرایه برون شهری	۲۱
۰	۰	۰	۰	کامیونداران بین المللی - تریلی داران	۲۲
۰	۰	۰	۰	کامیونداران داخلی	۲۳
۰	۰	۰	۰	کمپرسی داران	۲۴
۰	۰	۰	۰	مینی بوس داران	۲۵
۰	۰	۰	۰	وانت بارداران	۲۶
۱۶۵	۳۱۰۵۶۷۳۷۰	۷۰۱	۳۳	مجموع	

❖ حمل و نقل مسافر

از بین شیوه های جابجایی مسافر در کشور در انواع ناوگان جاده ای، ریلی و هوایی، بیش از ۹۰ درصد، توسط جاده ای انجام می پذیرد. بر همین اساس ضرورت توجه و رسیدگی به وضعیت ارائه خدمات در بخش حمل و نقل جاده ای مسافر آشکار می شود.

در این بخش آمار و اطلاعات بخش مسافر که شامل ناوگان مسافری و عملکرد تعاونی ها با سایر شرکت ها و موسسات مسافری، رانندگان بخش مسافری باشد، اشاره می گردد.

الف- شرکت های تعاونی مسافری اتوبوس داران :

این نوع شرکت های تعاونی با عضویت مالکین خود راننده اتوبوس تشکیل گردیده اند و حوزه فعالیت شان در درون و برون استان بشرح جدول زیر است :

شرکتهای تعاونی حمل و نقل مسافر بری اتوبوسی بر حسب استان

استان	تعداد تعاونی	تعداد اعضاء	سرمایه - هزار ریال	اشتغالزایی
آذربایجان شرقی	۹	۱۹۵	۲۹۲۷۱۶۰	۲۶۶
آذربایجان غربی	۳	۲۵۰	۳۸۵۵۰۰	۱۳
اصفهان	۴	۲۳۴	۳۳۱۱۶۲۰	۵۲
البرز	۲	۵۲۱	۶۷۹۲۹۰۰	۴
تهران	۲۵	۲۱۵۸	۴۱۰۹۸۷۰۵۳	۱۲۰۷
چهارمحال و بختیاری	۳	۱۳۷	۱۴۶۲۰	۱۳۷
خراسان جنوبی	۱	۲۳۶	۱۴۰۳۷۹	۳
خراسان رضوی	۳	۴۲۵	۳۳۴۸۰	۳۳
خراسان شمالی	۲	۲۲	۱۵۵۰۰	۲۷
خوزستان	۲	۶۴	۱۰۵۰۰	۶۴
زنجان	۲	۳۵	۱۴۱۰۰۰	۵
سمنان	۱	۲۳	۱۵۶۹۰۰	۲

۱۷۳	۱۹۷۱۵۰	۶۷۴	۹	فارس
۵۶	۰	۷۰	۱	فرااستانی
۱۰۰	۹۲۴۳۹	۱۵۶	۷	قزوین
۳۷	۲۸۱۴۰۰	۱۴۷	۳	قم
۳۵	۳۴۵۰۰	۱۶۵	۴	کردستان
۹۹	۲۱۴۱۰۵۰	۲۱۲	۴	کرمان
۱۹	۶۹۰۰	۲۱	۳	کرمانشاه
۱۴	۱۱۵۵۰۰	۱۴	۲	کهگیلویه و بویراحمد
۱	۳۵۱۰۵۰۰	۷	۱	گیلان
۱۲	۱۱۵۵۰	۱۴	۲	لرستان
۲۰	۱۵۰۰۸۵	۱۲۸	۱۲	مرکزی
۸۰	۶۳۵۰۰	۴۷	۳	هرمزگان
۱۴۳	۱۲۹۲۰۰	۲۰۷	۴	یزد
۲۵۱۵	۴۳۲۶۵۰۳۸۷	۶۱۰۱	۱۱۱	مجموع

✓ استان تهران با ۲۵ تعاونی بیشترین و استان های خراسان جنوبی، سمنان و گیلان هر کدام با تعداد یک تعاونی کمترین را در بین استانهای کشور شرکت های تعاونی مسافری اتوبوس داران را دارند.

✓ در بین شرکت های تعاونی مسافری اتوبوس کشور، استان تهران با ۲۱۵۸ عضو بیشترین و استان گیلان با تعداد ۷ عضو کمترین اعضا را در بین استان ها را دارد.

✓ استان تهران با سرمایه ۴۱۰۹۸۷۰۵۳ هزار ریال بیشترین و استان کرمانشاه با سرمایه ۶۹۰۰ هزار ریال کمترین سرمایه را در بین استان های کشور در جدول را دارند.

✓ اتحادیه سراسری شرکتهای تعاونی مسافری اتوبوس داران با عضویت ۱۷ شرکت تعاونی فرا استانی و داشتن ۲۰۷۵ عضو و حدود هزار شعبه، دفتر نمایندگی و شرکت های طرف قرارداد در سراسر کشور با تحت پوشش ۸۴۸۲ غیر عضو جمعاً با ۱۰۵۵۷ دستگاه اتوبوس در جا بجایی مسافر نقش مهمی را ایفا می نمایند.

✓ براساس جدول فوق **تعداد اعضای شرکت های تعاونی اتوبوسرانی** می باشد، براساس آخرین آمار استخراج

شده از سوی دفتر فناوری اطلاعات و ارتباطات سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای تعداد وسایل نقلیه عمومی (اتوبوس)

درسال ۱۳۹۷ به تعداد ۱۹۸۱۷ دستگاه می باشد. که معادل ۲۱/۶ درصد ناوگان مسافری کشور است.

دستگاه	ملکی شرکت / موسسه	ملکی راننده	ملکی شراکتی	ملکی شخصی دیگر	جمع	درصد
اتوبوس	۹۸۲	۱۶۱۵۷	۱۱۵۱	۱۵۲۷	۱۹۸۱۷	۲۱/۶

• دفتر فناوری اطلاعات و ارتباطات سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای

✓ تعداد خودروهای تحت پوشش شرکت های تعاونی معادل ۱۸ درصد ناوگان مسافری کشور و معادل ۷۳/۷۹ درصد

اتوبوس های کشور می باشد.

جمع کل	تعاونی	درصد	خصوصی	درصد
۱۹۸۱۷	۱۴۶۲۳	۷۴	۵۱۹۴	۲۶

❖ **جابجایی مسافر برون شهری توسط اتوبوس:**

آمار مسافرین جابه جاشده جاده ای توسط وسایل حمل و نقل عمومی طبق جدول زیر ۲۱۱۲۷۹ هزارنفر است. که ۵۶ درصد درون

استانی و ۴۴ درصد برون استانی و بیشترین جابجایی مسافر در درون استان بوده است بشرح جدول زیر:

شرح	درون استانی (هزارنفر)			برون استانی (هزارنفر)			جمع (هزارنفر)
مسافر	۱۱۷۷۹۸			۹۳۴۸۱			۲۱۱۲۷۹
	اتوبوس	مینی بوس	سواری کرایه	اتوبوس	مینی بوس	سواری کرایه	
	۳۹۲۰۹	۵۲۲۵۹	۲۶۳۳۰	۷۵۷۷۲	۸۵۸۸	۹۱۲۰	
درصد	۳۳/۳	۴۴/۴	۲۲/۴	۸۱/۱	۹/۲	۹/۸	۱۰۰

	۴۴	۵۶	
--	----	----	--

✓ سهم شرکت های تعاونی اتوبوس داران در جابجایی مسافر در درون و برون استان با توجه به تحت پوشش داشتن ۱۴۶۲۳ دستگاه اتوبوس (اعضای عضو و غیر عضو) معادل ۷۴ درصد از ۱۱۴۹۸۱ میلیون مسافر جابجایی شده توسط اتوبوس های کشور معادل ۸۴۸۴۴ میلیون مسافر می باشد.

ب- شرکت تعاونی حمل و نقل مسافر مینی بوسداران:

بر اساس جدول زیر تعداد شرکت های تعاونی مینی بوسداران ۱۹۷ تعاونی در ۲۸ استان کشور با عضویت رانندگان خود مالک به ثبت رسیده و فعالیت دارند که در جا بجایی مسافر در بین شهرهای استان و برخی استانهای همجوار نقش بسزائی بعهده دارند.

شرکت های تعاونی مینی بوسداران به تفکیک استان

استان	تعداد	تعداد اعضاء	سرمایه - هزار ریال	اشتغالی
آذربایجان شرقی	۱۵	۲۹۳	۱۲۲۱۰۰۰	۲۵۱
آذربایجان غربی	۴	۸۵	۵۲۹۵۰	۷۸
اردبیل	۱	۷	۲۱۰۰	۷
اصفهان	۱۴	۱۴۲۰	۵۲۶۸۴۳	۷۶۳
ایلام	۱	۲۸	۱۴۰۰۰	۶
بوشهر	۲	۳۸	۲۶۶۵۰	۹
تهران	۱۵	۲۳۱۶	۲۸۹۱۵۰۹	۱۱۱۴
چهارمحال و بختیاری	۷	۲۰۰	۹۹۵۲۰	۱۷۱
خراسان رضوی	۵	۵۵۵۴	۲۳۵۹۲۱۰	۵۹۴
خراسان شمالی	۶	۱۴۶	۵۱۲۰۰	۱۲۵
خوزستان	۱	۴۵۰	۱۲۶۰۰۰	۴
زنجان	۴	۷۳	۶۶۴۹۰	۲۱
سمنان	۴	۲۶۰	۱۴۵۰۰	۳۳۴
فارس	۷	۵۵۱	۲۱۹۸۵۰	۴۱۷
قزوین	۳	۱۱۱	۱۴۷۰۹۴۴	۱۵
کردستان	۴	۳۵۵	۵۰۳۰۵	۷۰

۷۱	۱۴۸۴۴۰	۳۹۰	۱۲	کرمان
۵۶۳	۱۳۰۶۶۴	۶۳۷	۸	کرمانشاه
۳۷	۶۲۰۰۰	۳۷	۵	کهگیلویه و بویراحمد
۱۹۰	۳۲۳۶	۶۰۷	۶	گلستان
۸۱۷	۱۸۰۴۳۰	۹۳۱	۱۲	گیلان
۷	۱۰۵۰۰	۷	۱	لرستان
۲۰۱	۱۲۲۱۸۰	۶۳۵	۸	مازندران
۸۵	۱۳۰۲۵۰	۲۵۶	۱۰	مرکزی
۶۴	۴۰۰۰	۱۵۹	۴	هرمزگان
۵۳	۲۵۹۱۷	۱۴۱	۵	همدان
۲۰۳	۲۱۸۹۸۴۰	۲۸۲	۲۰	یزد
۶۴۰۴	۱۳۸۲۴۴۳۰	۱۶۱۲۷	۱۸۹	مجموع

• سامانه جامع آمارهای ثبتی
اجتماعی

وزارت تعاون، کار و رفاه

شرکت های

✓ دربین

تعاونی مینی بوسداران کشور، استان یزد با تعداد ۲۰ تعاونی بیشترین و استان های اردبیل، ایلام، خوزستان و لرستان هر کدام با تعداد یک تعاونی کمترین را در بین استانهای کشور دارند.

✓ استان خراسان رضوی با ۵۵۵۴ عضو بیشترین و استان لرستان با تعداد ۷ عضو کمترین اعضای دربین استان ها را در شرکت های تعاونی مینی بوسداران کشور دارند.

✓ در شرکت های تعاونی مینی بوسداران استان تهران با سرمایه اولیه ۲۸۹۱۵۰۹ هزار ریال بیشترین و استان اردبیل با سرمایه اولیه ۲۱۰۰ هزار ریال کمترین سرمایه را دربین استان های کشور در جدول دارند.

✓ تعداد اعضای شرکت های تعاونی مینی بوس داران (خودمالک) کشور ۱۵۹۹۳ می باشد، براساس آخرین آمار استخراج شده از سوی دفتر فناوری اطلاعات و ارتباطات سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای تعداد وسایل نقلیه عمومی (مینی بوس) به تعداد ۳۶۱۵۴ دستگاه می باشد که معادل ۳۹/۱ درصد ناوگان مسافری کشور است.

دستگاه	ملکی	ملکی	ملکی	ملکی	جمع (هزار)	درصد
--------	------	------	------	------	------------	------

		دیگر	شراکتی	راننده	شرکت / موسسه	
۳۹/۳	۳۶۱۵۴	۱۲۸۰	۵۲۵	۳۳۶۸۹	۶۶	مینی بوس

✓ تعداد مینی بوس های تحت پوشش شرکت های تعاونی معادل ۱۷/۴۰ درصد ناوگان مسافری کشور و معادل ۴۴/۲۳ درصد مینی بوس های کشوری باشد.

درصد	خصوصی	درصد	تعاونی	جمع کل
۵۶	۲۰۱۶۱	۴۴	۱۵۹۹۳	۳۶۱۵۴

✓ **جابجایی مسافر درون و برون شهری توسط مینی بوس:**

میزان مسافرین جابه جاشده درون و برون استانی توسط وسایل حمل و نقل عمومی مینی بوس طبق جدول زیر ۶۰۸۴۷ هزار نفر است.

جابجایی مسافر	تعاونی	درصد	خصوصی	درصد	جمع کل (هزار)
درون استانی (هزار نفر)	۲۳۱۲۹	۴۴/۲۴	۲۹۱۳۰	۵۵/۷۵	۵۲۲۵۹
برون استانی (هزار نفر)	۳۷۹۹	۴۴/۲۴	۴۷۸۹	۵۵/۷۵	۸۵۸۸
مجموع	۲۶۹۲۸	۴۴/۲۵	۳۳۹۱۹	۵۵/۷۵	۶۰۸۴۷

✓ شرکت های تعاونی مینی بوسداران بطور متوسط بیش از ۲۶۹۲۸ هزار نفر مسافر در کشور جابجا نمودند. (معادل ۴۴ درصد)

ج- شرکت تعاونی حمل و نقل مسافر سواری و کرایه:

از دیگر گرایش های حمل نقل شرکت های تعاونی آژانس اتومبیل کرایه و سواری کرایه برون شهری که فعالیت شان جابجایی مسافر درون و برون استانها می باشد که نقش موثری در جابجایی مسافر وسایل عمومی جاده ای دارند و

تعدادشان براساس سامانه جامع آماری ۶۶۰ تعاونی با عضویت ۱۳۹۰۰ نفر است.

شرکت های تعاونی سواری کرایه برون شهری و آژانس اتومبیل کرایه

استان	سواری کرایه برون شهری				آژانس اتومبیل کرایه			
	تعداد	تعداد اعضاء	سرمایه - هزار ریال	اشتغالزایی	تعداد	تعداد اعضاء	سرمایه - هزار ریال	اشتغالزایی
فرااستانی	۱	۲۷۳	۱۵۰۹۰۰	۱۷	---	---	---	---
آذربایجان شرقی	۱۲	۱۵۷	۳۵۴۰۰۰	۱۳۰	۴۹۳	۱۶۲۷۲۸۰	۱۲۲	
آذربایجان غربی	۱	۷	۱۰۵۰۰	۱۲	۲۱	۱۲۲۵۰۰	۱۷	
اردبیل	۹	۱۵۷	۱۱۴۹۵۰۰	۲۲۱	۹۹	۵۳۶۹۰	۱۰۳	
اصفهان	۴	۱۶۵	۱۱۲۹۰۰۰	۱۵	۵۹۵	۱۵۸۱۹۰۱	۲۳۱	
البرز	۱	۷	۲۱۰۰	۱	---	---	---	
ایلام	۱	۷	۱۰۵۰۰	۳	۱۴	۲۱۰۰۰	۱۲	
بوشهر	۷	۹۹	۵۹۶۰۰	۱۲۲	۸۳	۱۰۰۸۰۰	۶۸	
تهران	۲۰	۷۶۱	۱۱۱۹۹۴۰	۸۷۹	۱۵	۱۰۶۷۱۲۰۰	۸۰۷	
چهارمحال و بختیاری	۳	۱۶۸	۶۴۸۰۰	۱۷۰	---	---	---	
خراسان جنوبی	۱	۷	۲۱۰۰۰	۵	۴	۴۲۰۰۰	۳۱	
خراسان رضوی	۲۴	۳۳۴	۵۳۶۲۳۰	۲۸۹	۱۵	۲۹۳۴۰۰	۲۰۱	
خراسان شمالی	۳	۲۱	۳۱۵۰	۱۰	۱۹	۱۰۲۸۶۵۰	۲۲۷	
خوزستان	۱	۱۱۲	۱۰۰۸۰۰	۱۱۲	۱۱	۳۰۲۶۰۰	۸۶	
زنجان	۱	۳۰	۲۱۰۰۰	۳	۳	۱۱۳۵۳۵۰	۱۴	
سیستان و بلوچستان	۳	۲۱	۳۳۶۰۰	۲۱	۲۳	۳۹۴۹۸۹۰۰	۲۶۷	
فارس	۱۰	۳۹۵	۱۲۸۰۷۰۰	۱۲۲	۷	۷۷۶۰۰	۵۴	
قزوین	۴	۲۹۹	۱۱۱۰۵۰	۶۳	۹	۹۸۵۳۵	۱۳۸	
قم	۱	۷	۱۰۵۰۰	۷	۱	۶۰۰۰۰	۳	
کردستان	۲	۷۳	۱۴۰۰۰	۲۳	۱۳	۱۶۴۱۰۰	۱۷۶	
کرمان	۱۲	۴۸۸	۷۶۱۳۴۰۰	۱۰۸	۳۳	۱۶۵۵۰۰	۴۱۶	
کرمانشاه	۳	۳۴	۷۰۰۰	۳۴	۱۱	۸۸۲۰۰	۷۷	
کهگیلویه و بویراحمد	۲	۱۴	۹۷۳۰۰	۱۴	۴	۴۲۰۰۰	۲۸	
گلستان	۱۰	۷۶	۹۱۱۵۰	۳۹	۲۱	۳۶۶۶۴۰	۱۶۷	
گیلان	۳۲	۱۲۹۰	۷۶۷۵۲۴	۱۱۰۱	۲۷	۳۵۲۳۵۰	۶۵۳	
لرستان	۱۱	۱۶۴	۹۵۴۰۰	۸۸	۳۵	۷۰۷۰۰۰	۳۰۰	
مازندران	۲۷	۱۳۹۵	۱۹۵۱۰۷۹	۷۵۲	۲۶	۷۳۶۵۶۰	۲۴۲	
مرکزی	۱۱	۳۷۲	۱۸۳۲۵۰	۹۵	۳۰	۳۴۹۳۵۰	۲۲۶	

۳۰۳	۵۲۴۵۰	۲۷۳	۳۰	۶۱	۵۴۶۰۰	۳۸	۴	هرمزگان
۴۳	۱۳۸۰۰	۲۱	۳	۳۶	۲۶۴۰۰	۷۷	۲	همدان
۱۸۵	۱۱۳۲۹۰۰	۳۱۳	۳۵	۲۸	۴۵۰۰۰	۳۴	۲	یزد
۵۰۳۲	۶۰۸۸۶۲۵۶	۶۸۱۱	۴۲۹	۴۵۰۰	۱۷۱۱۴۹۷۳	۷۰۴۹	۲۲۲	مجموع

* سامانه جامع آمارهای ثبتی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

✓ در شرکت های تعاونی آژانس اتومبیل کرایه استان لرستان و یزد با ۳۵ تعاونی بیشترین و استان قم با تعداد یک تعاونی کمترین را در بین استانهای کشور دارند.

✓ استان کرمان با ۱۵۶۲ نفر بیشترین عضو و استان ایلام با تعداد ۱۴ نفر کمترین عضو را در شرکت های تعاونی آژانس اتومبیل کرایه را دارد.

✓ در شرکت های تعاونی آژانس اتومبیل کرایه استان سیستان و بلوچستان با سرمایه ۳۹۴۹۸۹۰۰ هزار ریال بیشترین استان همدان با سرمایه ۱۳۸۰۰ هزار ریال کمترین سرمایه را در بین استان های کشور دارد.

✓ در شرکت های تعاونی سواری کرایه برون شهری استان گیلان با ۳۲ تعاونی بیشترین و استان های آذربایجان غربی، البرز، ایلام، خراسان جنوبی، خوزستان، زنجان و قم هر کدام با تعداد یک تعاونی کمترین را در بین استانهای کشور دارند.

✓ استان مازندران با ۱۳۹۵ عضو بیشترین و استانهای قم، آذربایجان غربی، البرز، ایلام و خراسان جنوبی با تعداد ۷ عضو کمترین اعضاء را در بین استان ها در شرکت های تعاونی سواری کرایه برون شهری را دارد.

✓ استان مازندران با سرمایه ۱۹۵۱۰۷۹ هزار ریال بیشترین و استان خراسان شمالی با سرمایه ۳۱۵۰ هزار ریال کمترین سرمایه را در بین استان های کشور در جدول را دارند.

✓ براساس آخرین آمار از سوی دفتر فناوری اطلاعات و ارتباطات سازمان راهداری تعداد وسایل نقلیه عمومی (سواری کرایه) در سال ۱۳۹۲ به تعداد ۳۵۹۲۷ دستگاه می باشد. که معادل ۳۹/۱ درصد ناوگان مسافری کشور است.

دستگاه	ملکی	ملکی راننده	ملکی	ملکی شخصی	جمع	درصد
--------	------	-------------	------	-----------	-----	------

سوارى كرايه	شرکت / موسسه	شراكتى	ديگر		
۳۹/۱	۳۵۹۲۷	۹۸۵	۲۰۱	۳۳۹۰۷	۸۳۴

✓ تعداد اعضاى شرکت هاى تعاونى باگرايش آژانس اتومبيل كرايه و سوارى كرايه برون شهري (خودمالک) ۱۳۲۵۰ عضو مى باشد، که معادل ۱۴/۴۱ درصد ناوگان مسافربرى کشور و معادل ۳۷ درصد سوارى كرايه کشور مى باشد.

سوارى كرايه	دستگاه	درصد مسافربرى ناوگان کشور	درصد سوارى كرايه کشور
تعاونى	۱۳۲۵۰	۱۴/۴۱	۳۷
خصوصى	۲۲۶۷۷	۲۴/۶۹	۶۳
مجموع	۳۵۹۲۷	۳۹/۱	۱۰۰

جابجايى مسافر درون و برون شهري توسط سوارى كرايه:

میزان جابه جايى مسافر درون و برون استانى توسط آژانس اتومبيل كرايه و سوارى كرايه برون شهري طبق جدول زیر ۶۰۸۴۷ هزار نفر است.

جابجايى مسافر	تعاونى	درصد	خصوصى	درصد	جمع کل (هزار)
درون استانى (هزار نفر)	۹۷۱۱	۳۷	۱۶۶۱۹	۶۳	۲۶۳۳۰
برون استانى (هزار نفر)	۲۲۵۸	۳۷	۳۸۶۲	۶۳	۶۱۲۰
جمع	۲۶۹۲۸	۳۷	۳۳۹۱۹	۶۳	۳۵۴۵۱

✓ سهميه شرکت هاى تعاونى فوق الذکر در جابجايى مسافر جاده اى (درون و برون استان) معادل تقريبى ۳۷ درصد سوارى كرايه کشور مى باشد.

د - شرکت تعاونى تاکسىرانى :

یکی دیگر از تعاونی های حمل و نقل که نقش موثری در جابجایی مسافر در درون شهر دارد و تحت نظارت سازمان تاکسیرانی می باشد، شرکت های تعاونی تاکسیرانی هستند که با عضویت رانندگان خود مالک تاکسی در هر شهر فعالیت می نمایند

و آمار آنها بشرح زیر است:

استان	تعداد	اعضا	سرمایه - هزار ریال	اشتغالزایی
آذربایجان شرقی	۲۳	۱۸۴۱	۱۸۳۰۹۲۸	۳۷۵
آذربایجان غربی	۵	۴۸۰۳	۳۸۱۵۷۹۰	۲۹
اردبیل	۸	۹۴۵	۱۸۶۸۴۰	۱۱۲
اصفهان	۱۸	۱۸۰۳	۳۲۲۴۱۸۰	۲۳۰
البرز	۲	۱۷۵	۳۷۵۰۰	۲
ایلام	۵	۸۹	۴۳۷۲۰	۲۹
بوشهر	۴	۵۰۴	۳۳۷۳۰	۴۲
تهران	۲۴	۳۰۲۲	۱۶۲۹۳۹۹	۱۴۴۱
چهارمحال و بختیاری	۱۰	۶۰۹	۱۲۶۶۶۹۸۰	۵۸۳
خراسان جنوبی	۲	۳۳۷	۱۲۰۰۰	۷
خراسان رضوی	۲۲	۴۴۷۹	۱۶۰۵۲۲۰	۱۲۰۶
خراسان شمالی	۵	۳۳۴	۳۵۲۰۰	۳۹
خوزستان	۱۴	۲۸۹۲	۱۵۳۱۶۲۰	۸۵۷
زنجان	۵	۱۹۲۵	۱۳۵۲۷۷۵	۹۰
سمنان	۴	۵۷۳	۶۷۴۱۴۰	۳۳
سیستان و بلوچستان	۸	۴۷۲	۸۱۶۹۹۰	۲۳۶
فارس	۲۰	۳۰۸۲	۱۹۷۲۸۶۰	۵۳۵
قزوین	۴	۱۱۱۶	۵۴۰۶۷۶	۲۳۶
قم	۱	۳۸۹۵	۱۹۸۲۹۰۰	۱۷
کردستان	۱۰	۲۳۲۶	۱۲۱۰۸۹۹	۳۲۸
کرمان	۹	۱۹۹۳	۷۵۱۸۷۱	۱۹۲
کرمانشاه	۸	۲۶۹۶	۵۱۲۲۴۰	۵۷
کهگیلویه و بویراحمد	۱۰	۸۳	۴۹۴۳۰۰	۱۲۳
گلستان	۹	۱۳۹۲	۱۰۴۲۸۵۰	۵۲۱
گیلان	۲۴	۴۸۴۱	۲۱۴۴۱۴۵	۴۰۹۵
لرستان	۳	۲۴۶	۵۷۴۶۰	۲۶
مازندران	۲۴	۳۹۷۹	۵۵۷۴۹۵۷	۱۱۵۲
مرکزی	۱۰	۸۱۵	۵۳۹۰۰	۷۰
هرمزگان	۱۰	۴۷۴	۵۳۷۱۵۰	۱۳۲
همدان	۶	۲۷۷	۵۷۴۴۲	۱۱۰
یزد	۶	۱۳۴۴	۱۲۴۱۰۹۵	۶۹
مجموع	۳۱۳	۵۴۹۶۰	۴۷۶۷۱۷۶۰	۱۳۴۹۱

✓ در بین شرکت های تعاونی تاکسیرانی کشور، استان های مازندران ، گیلان و تهران با ۲۴ تعاونی بیشترین استان قم با تعداد یک تعاونی کمترین را در بین استانهای کشور را دارند.

✓ استان گیلان با ۴۸۴۱ عضو بیشترین و استان کهگیلویه و بویراحمد با تعداد ۸۳ عضو کمترین اعضاء را در بین استان ها در شرکت های تعاونی تاکسیرانی کشور را دارد. بشرح نمودار زیر:

✓ در بین شرکت های تعاونی تاکسیرانی کشور استان چهارمحال و بختیاری با سرمایه ۱۲۶۶۶۹۸۰ هزارریال بیشترین استان خراسان جنوبی با سرمایه ۱۲۰۰۰ هزار ریال کمترین سرمایه را در بین استان های کشور در جدول را دارند.

❖ شرکت های تعاونی تاکسیرانی کشور با داشتن ۳۱۳ تعاونی و عضویت ۵۳۳۶۲ نفر رانندگان خودمالک تاکسی مسوولیت جابجایی شهروندان عزیز را در درون شهرها عهده دار هستند، و بطور تقریبی روزانه بیش از ۴ میلیون و پانصد هزار نفر از شهروندان عزیز را جابجا می نمایند. در جابجایی مسافر در درون شهر وسائط نقلیه دیگری هم مشارکت دارند ولی آمار ثبتی دقیقی از کل جابجایی در دسترس نمی باشد .

❖ چکیده

از نظر تعداد تعاونی

✓ تعداد شرکت ها و اتحادیه های تعاونی ثبت شده فعال کشور ۹۸۶۶۹ و تعداد در بخش حمل و نقل ۲۱۳۳ می باشد.

✓ تعداد کل تعاونی های ثبت شده فعال بخش حمل و نقل کشور ۲۱۳۳ تعاونی و تعداد تعاونیهای حمل و نقل مسافر برابر ۱۲۶۴ تعاونی می باشد.

✓ بیشترین شرکت تعاونی حمل و نقل مسافر در گرایش آژانس سواری کرایه با تعداد ۴۲۹ تعاونی است .

✓ کمترین شرکت تعاونی حمل و نقل مسافر در گرایش اتوبوس داران با تعداد ۱۱۱ تعاونی است.

- ✓ بیشترین تعداد تعاونی های حمل و نقل مسافر کشور در استان هرمزگان با تعداد ۲۴۲ تعاونی است .
- ✓ کمترین تعداد تعاونی های حمل و نقل مسافر کشور در استان ایلام، البرز و قم با تعداد ۹ تعاونی .
- ✓ بیشترین شرکت های تعاونی مسافری اتوبوس کشور در استان تهران با ۲۵ تعاونی.
- ✓ کمترین شرکت های تعاونی مسافری اتوبوس کشور ، در استان های خراسان جنوبی، سمنان و گیلان هر کدام یک تعاونی.
- ✓ بیشترین شرکت های تعاونی تاکسیرانی کشور، در استان مازندران، گیلان و تهران با ۲۴ تعاونی است .

از نظر تعداد اعضاء

- ✓ تعداد اعضاء شرکت ها واتحادیه های تعاونی ثبت شده فعال کشور ۴۲۲۰۷۳۶۸ نفر و تعداد اعضاء در بخش حمل و نقل ۱۷۵۲۷۹ نفر می باشد.
- ✓ تعداد اعضاء فعال تعاونیهای بخش حمل و نقل کشور برابر ۱۷۵۲۷۹ نفر و تعداد اعضاء فعال در بخش حمل و نقل مسافر برابر ۹۱۰۴۸ نفر است .
- ✓ بیشترین اعضاء در شرکتهای تعاونی حمل و نقل مسافر کشور، مربوط به گرایش تاکسیرانی با ۵۴۹۶۰ عضو است .
- ✓ بیشترین اعضاء در شرکتهای تعاونی حمل و نقل مسافر کشور مربوط به استان خراسان رضوی با تعداد ۲۳۲۱۵ عضو است.
- ✓ کمترین اعضاء در شرکتهای تعاونی حمل و نقل مسافر کشور مربوط به استان ایلام با ۱۳۸ عضو .
- ✓ استان گیلان با ۴۸۴۱ عضو بیشترین اعضاء شرکت های تعاونی تاکسیرانی کشور را دارد.

از نظر میزان سرمایه

- ✓ میزان سرمایه کل شرکت ها واتحادیه های تعاونی ثبت شده فعال کشور برابر ۸۵۰۸۲ میلیارد ریال و میزان سرمایه بخش حمل و نقل برابر ۹۸۷ میلیارد ریال است .

- ✓ سرمایه کل شرکت ها و اتحادیه های تعاونی ثبت شده فعال بخش حمل و نقل کشور برابر ۹۸۷ میلیارد ریال و سرمایه حمل و نقل مسافر برابر ۵۷۲ میلیارد ریال می باشد.
- ✓ بیشترین سرمایه در شرکت تعاونی حمل و نقل مسافر کشور مربوط به گرایش اتوبوس داران برابر ۳۹۹۸ میلیارد ریال است .
- ✓ کمترین سرمایه اولیه در شرکت های تعاونی حمل و نقل مسافر کشور متعلق به استان ایلام با مبلغ ۴۷ میلیون ریال .

از نظر سهم در جابجایی مسافر

- ✓ سهم شرکت های تعاونی اتوبوس داران کشور با داشتن ۱۴۶۲۳ دستگاه اتوبوس از ۱۹۸۱۷ دستگاه اتوبوس جاده ای کشور برابر است با ۷۴ درصد از ناوگان اتوبوس رانی کشوری باشد.
- ✓ سهم شرکت های تعاونی اتوبوس داران کشور در جابجایی مسافر در درون و برون استانها با داشتن ۱۴۶۲۳ دستگاه اتوبوس (عضو و غیرعضو) برابر با ۸۵ میلیون نفر مسافر از ۱۱۵ میلیون نفر مسافر اتوبوسرانی جاده ای در کشور می باشد.
- ✓ سهم شرکت های تعاونی مینی بوس داران کشور با داشتن ۱۵۹۹۳ دستگاه مینی بوس از ۳۶۱۵۴ دستگاه برابر ۴۴ درصد از ناوگان مینی بوس کشوری باشد. شرکت های تعاونی مینی بوسداران کشور بطور متوسط سالیانه بالغ بر ۲۷ میلیون مسافر جاده ای را در کشور جابجا نمودند.
- ✓ سهم شرکت های تعاونی سواری کرایه کشور با داشتن ۱۳۲۵۰ دستگاه سواری از ۳۵۹۲۷ سواری جاده ای کشور برابر است با ۳۷ درصد که سالیانه بالغ بر ۱۳ میلیون نفر مسافر جاده ای را جابجا می نمایند.

✓ **سهام شرکت های تعاونی تاکسیرانی کشور** با داشتن بالغ بر ۶۰ هزار دستگاه تاکسی از ۳۰۰ هزار تاکسی کشور برابر است با ۲۰ درصد که روزانه بطور تقریبی عهده دار بیش از چهار میلیون و پانصد هزار نفر سفر و سالیانه بالغ بر ۱/۳ میلیارد نفر مسافر شهری را جابجا می نمایند.

فصل دوم- تعاونی های فعال حمل و نقل بار کشور

حمل و نقل بار اساس و زیر بنای مبادلات بازرگانی و توسعه اقتصادی و اجتماعی است، بنابراین نارسایی در حمل و نقل، رشد اقتصادی را کاهش داده و از کارآیی بخش های اقتصادی می کاهد. به همین دلیل است که کارشناسان اعتقاد دارند که بین کارآیی در بخش حمل و نقل و کارآیی عمومی اقتصاد و رشد اقتصادی رابطه ای مستقیم وجود دارد.

حمل و نقل جاده‌ای نقش ویژه‌ای را در جابه‌جایی بار بر عهده دارد و دارای انعطاف‌پذیری بسیار بالایی است و از نظر سرعت، بعد از حمل و نقل هوایی در رتبه دوم قرار دارد. بیشترین حجم حمل و نقل درون کشوری با استفاده از این روش حمل انجام می‌شود. براساس آمار موجود حدود ۸۵٪ جابه‌جایی کالا در کشور از طریق حمل و نقل جاده‌ای انجام می‌شود.

از زمان حکومت قاجار اصولاً حمل بار با کامیون بین شهرهای داخل کشور مرسوم بوده است کامیون‌ها قدرت زیادی برای حمل بار نداشتند و از نظر سرعت هم بسیار کند بودند، به طور مثال یک کامیون حداقل در مدت زمان سه روز از تبریز به تهران می‌رسید.

در زمان جنگ جهانی دوم یکباره تحول بزرگی در حمل و نقل کشورمان ایجاد شد و آن حمل هزاران تن بار از بنادر جنوب ایران، از بندرهای خرمشهر و بندر امام خمینی به مرزهای شمالی ایران، مرزهای جمهوری ترکمنستان و جمهوری آذربایجان از راه تبریز و جلفا بود.

در کشور ایران حمل و نقل کالا از طریق جاده با توجه به اینکه از نظر میزان مصرف فرآورده های نفتی رقم بالایی را تشکیل می دهد، اما به دلایل انعطاف پذیری در انتخاب مسیر و مقدار کالا، تعداد دفعات بارگیری کمتر، کنترل دائمی روی کالا در طی مسیر و سهولت دسترسی به مراکز تولید، در دسترس بودن، زمان کمتر در رسیدن کالا به مقصد به ویژه برای حمل کالاهای فاسدشدنی و .... درصد بسیار بالایی از حمل و نقل کالا بر عهده این بخش می باشد.

اولین شرکتهای تعاونی حمل و نقل کشور در سال ۱۳۴۲ در اصفهان بنام حمل و نقل کامیونداران شماره یک بشماره ثبتی ۶۴۸ تأسیس شد. از نقطه نظر ناوگان حمل و نقل جاده‌ای دچار مشکل عمر بالا و فرسودگی وسایل حمل و نقل می‌باشد. عمر متوسط ناوگان باری جاده‌ای برابر با ۱۵.۹ سال می باشد.

تا سال ۱۳۵۷ در کشور تعداد ۹ شرکت تعاونی حمل و نقل کامیونداران تشکیل و فعالیت داشتند، اما بعد از پیروزی انقلاب اسلامی بارشد روزافزون شرکتهای تعاونی حمل و نقل بار تعدادشان در حال حاضر به ۴۹۰ تعاونی رسیده است.

-آمار کلان تعاونیهای حمل و نقل بار-

تعداد تعاونیهای فعال حمل و نقل بار در گرایشات تریلی داران / کامیونداران / کمپرسی داران / تانکر داران و خاورداران (برون شهری) و وانت باران (درون شهری) برابر است با ۴۹۴ تعاونی فعال در کشور بشرح جدول زیر و تعداد ۲ واحد تعاونی بوژی داران نیز در استان یزد وجود دارد که مجموعاً ۴۹۶ تعاونی می شوند.

مجموع	خورداران	تاکرداران	کمپرسی داران	وانت بار	کامیونداران	تریلی داران	استان
	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	تعداد	
۹۲		۳		۵	۲۰	۱	آذربایجان شرقی
۲۰		۵	۱	۲	۱۲		آذربایجان غربی
۵				۴	۱		اردبیل
۳۴		۳	۲	۲	۲۶	۱	اصفهان
۴					۴		البرز
۱۳			۲	۶	۴	۱	بوشهر
۳۰		۲	۱	۴	۱۸	۵	تهران
۱۴				۱	۱۲	۱	چهارمحال و بختیاری
۶					۶		خراسان جنوبی
۳۴		۳	۲	۱۱	۱۷	۱	خراسان رضوی
۹		۱		۵	۲	۱	خراسان شمالی
۹		۱		۳	۴	۱	خوزستان
۱۱		۱	۱	۳	۶		زنجان
۱۱	۲	۱	۱		۷		سمنان
۱۴		۱	۳	۷	۲	۱	سیستان و بلوچستان
۳۴		۱	۱	۵	۲۷		فارس
۱۰		۱	۱	۵	۲	۱	قزوین
۳	۱	۱			۱		قم
۱۳		۱	۲	۴	۴	۲	کردستان
۱۵		۱	۱	۳	۹	۱	کرمان
۵		۳		۱	۱		کرمانشاه
۸				۲	۶		کهگیلویه و بویراحمد
۲۰	۳		۱	۶	۱۰		گلستان
۱۵	۱	۱	۱	۲	۸	۲	گیلان
۱۴		۱	۱	۴	۸		لرستان
۴۵	۴	۲	۵	۱۴	۱۸	۲	مازندران
۲۵	۳	۱	۱	۱۲	۸		مرکزی
۱۲		۲		۲	۶	۲	هرمزگان
۱۲		۲		۵	۵		همدان
۱۹	۱	۱	۱	۱	۱۵		یزد
۴۹۴	۱۵	۴۰	۲۵	۱۱۷	۲۷۳	۲۴	مجموع

✓ بیشترین شرکت تعاونی حمل و نقل بار در گرایش کامیونداران داخلی با تعداد ۲۷۳ تعاونی و کمترین درگرایش خورداران با

تعداد ۱۵ تعاونی و بوژی داران با تعداد ۲ تعاونی از کل تعاونی های بار کشور می باشند.

❖ شرکت های تعاونی کامیونداران داخلی کشور

این نوع شرکت های تعاونی با عضویت صاحبان و مالکان خودرو های سنگین کامیون ها تشکیل و به ثبت رسیده اند و تعدادشان براساس آمار ۲۶۹ تعاونی در کشور بشرح جدول زیر می باشد.

استان	تعداد تعاونی	تعداد اعضاء	سرمایه - هزار ریال	اشتغالزایی
آذربایجان شرقی	۱۴	۱۷۶۸	۱۱۴۵۹۷۸	۸۷۲
آذربایجان غربی	۷	۱۱۲۰	۳۸۴۰۸۰۰	۱۴۷۱
اردبیل	۱	۱۷۴۸	۳۶۵۰	۴
اصفهان	۲۶	۱۰۲۸۱	۱۹۷۶۴۵۳۶	۸۰۲
البرز	۴	۶۶۳	۴۶۸۹۰	۳۷۵
بوشهر	۴	۹۲	۱۸۴۵۰۰	۹۹
تهران	۱۸	۱۳۷۴	۲۳۹۴۳۶۸	۱۹۰۵
چهارمحال وبختیاری	۷	۷۳۰	۵۶۵۹۳۰	۷۲۴
خراسان جنوبی	۶	۹۵۲	۱۳۵۳۵۶۱	۳۹
خراسان رضوی	۱۷	۵۴۴۲	۳۹۸۹۴۳۳	۸۵
خراسان شمالی	۲	۱۱۴۹	۷۱۴۴۰	۸۰۳
خوزستان	۴	۱۶۰	۷۴۷۹۳۰	۱۲۴
زنجان	۶	۸۷۰	۸۳۲۴۸۵	۲۳
سمنان	۷	۱۱۴۸	۳۰۱۸۴۹	۱۷۴۴
سیستان و بلوچستان	۲	۱۴	۲۰۵۰۰	۱۴
فارس	۲۷	۵۲۲۴	۲۵۴۵۸۴۴۶	۱۳۳۳
قزوین	۶	۱۰۰۵	۷۴۶۱۰	۱۱
قم	۱	۲۰	۲۴۰۰۰	۲۰
کردستان	۱۰	۴۵۷	۵۵۸۰۳۶۰	۱۳۱
کرمان	۹	۲۰۹	۱۰۶۲۶۸۵۰	۱۰۱
کرمانشاه	۱	۷۸۲	۳۰۵۶۰۰	۵
کهگیلویه و بویر احمد	۶	۴۶	۲۶۳۵۰۵	۴۴
گلستان	۱۰	۱۰۴۲	۹۶۷۲۵۱۵	۱۰۴
گیلان	۱۴	۴۶۵	۴۷۹۴۰۰	۲۷۵
لرستان	۸	۶۰۹	۱۵۹۶۴۰۹	۷۲
مازندران	۱۸	۱۶۴۴	۲۳۹۸۷۹۵	۴۲۹
مرکزی	۸	۸۸۴	۲۹۵۲۱۲	۳۰۵
هرمزگان	۶	۲۵۶	۴۸۷۹۱۰۰	۲۳۹
همدان	۵	۵۷۷	۸۵۶۵۲۴	۳۱
یزد	۱۵	۹۰۷	۱۰۰۴۲۳۸	۲۵۲
مجموع	۲۷۳	۴۲۷۰۶	۱۰۷۸۱۷۴۱۶	۱۳۵۳۰

✓ استان های فارس و اصفهان بترتیب با ۲۷ و ۲۶ تعاونی بیشترین و استان های اردبیل، کرمانشاه و قم هر کدام با یک تعاونی

کمترین شرکتهای تعاونی کامیونداران را دارا می باشند.

✓ استان اصفهان با داشتن ۱۰۲۸۱ عضو بیشترین و استان های سیستان و بلوچستان و قم به ترتیب با ۱۴ و ۲۰ عضو کمترین اعضا را در شرکت های تعاونی کامیونداران داخلی دارند.

✓ شرکت های حمل و نقل بار استان فارس با سرمایه ای به میزان ۲۵۴۵۸۴۴۶ هزار ریال بیشترین و استان اردبیل با مبلغ ۳۶۵۰ هزار ریال کمترین سرمایه در بین استان های کشور قرارداد دارند.

❖ شرکت های تعاونی تریلی داران

تریلی داران نوعی از شرکت های تعاونی حمل و نقل بار کشور است که با عضویت صاحبان و مالکان خودروهای سنگین تاسیس شده است و تعدادشان ۲۴ تعاونی در کشور بشرح جدول زیر می باشد.

شرکت های تعاونی تریلی داران کشور

استان	تعداد تعاونی	تعداد اعضاء	سرمایه - هزار ریال	اشتغالزایی
آذربایجان شرقی	۱	۱۶۲	۱۵۰۰۰	۳
اصفهان	۱	۱۰۱	۱۴۱۴۰۰۰	۲
بوشهر	۱	۲۰	۱۰۵۰۰	۱۰
تهران	۵	۹۵	۴۳۹۰۰	۱۱۸
چهارمحال و بختیاری	۱	۱۲۰	۳۶۰۰۰۰	۱۲۰
خراسان رضوی	۱	۱۲۰	۳۴۲۷۳۶	۲
خراسان شمالی	۱	۲۲	۱۰۵۰	۷
خوزستان	۱	۲۲۴	۱۲۵۰۰	۵
سیستان و بلوچستان	۱	۹۹	۴۶۰	۶۰
قزوین	۱	۱۸۰	۹۹۹۲۵	۱
کردستان	۲	۳۷	۱۱۵۰۰	۳۱
کرمان	۱	۲۰	۱۰۰	۷
گیلان	۲	۲۹	۳۷۴۱۰	۴
مازندران	۲	۳۸	۱۸۷۱۰۰	۱۹
هرمزگان	۲	۲۴۷	۶۹۷۰۰	۳۲
مجموع	۲۴	۱۴۲۸	۲۷۴۰۸۸۱	۴۲۱

✓ تعداد شرکت های تعاونی تریلی داران کشور با تعداد ۵ تعاونی در استان تهران بعنوان بیشترین تعداد است.

✓ بیشترین تعداد اعضاء در شرکت های تعاونی تریلی داران کشور در استان های هرمزگان و خوزستان بترتیب با ۲۴۷ و ۲۲۴ عضو و کمترین تعداد اعضاء در استان های بوشهر، کرمان و خراسان شمالی بترتیب با ۲۰، ۲۰ و ۲۲ عضو می باشد.

✓ بیشترین سرمایه اولیه شرکت های تعاونی حمل و نقل تریلی داران کشور را استان اصفهان با مبلغ ۱۴۱۴۰۰۰ هزار ریال و کمترین سرمایه را استان کرمان با مبلغ ۱۰۰ هزار ریال دارند.

❖ شرکت تعاونی حمل و نقل بار تانکر داران

تانکر داران نوعی دیگری از شرکت های تعاونی حمل و نقل بار کشور هستند که با عضویت صاحبان و مالکان خودروهای سنگین تانکر به ثبت رسیده اند و تعدادشان ۴۰ تعاونی بشرح جدول زیر می باشد.

شرکت های تعاونی تانکر داران کشور

استان	تعداد تعاونی	تعداد اعضاء	سرمایه - هزار ریال	اشتغالزایی
آذربایجان شرقی	۲	۹۳	۵۲۷۵۰۰	۵۵
آذربایجان غربی	۵	۱۹۹	۳۰۵۰۳۶۰	۹۹
اصفهان	۳	۲۱۵۳	۱۰۰۱۶۰۶۵	۵۲
تهران	۲	۷۷۲	۹۱۶۷۳۳	۲۲۸۷
خراسان رضوی	۲	۲۲۹	۴۵۳۴۰	۱۹
خراسان شمالی	۱	۲۵	۱۸۰۰۰۰	۲۶
خوزستان	۱	۱۲	۳۹۰۰۰	۱۵
زنجان	۱	۲۴	۲۱۰۰۰	۴
سمنان	۱	۷	۷۱۴۰۰	۷
سیستان و بلوچستان	۱	۷	۴۴۱۰۰	۷
فارس	۱	۶۹۵	۱۶۶۶۴۰۰	۷
قزوین	۱	۶۳	۵۰۱۳۰	۳
قم	۱	۴۰	۹۰۰۰۰۰	۸
کردستان	۲	۱۰۳	۶۹۸۲۰	۳۲
کرمان	۱	۳۳	۲۳۵۰۰	۳
کهگیلویه و بویراحمد	۲	۲۱	۵۲۵۰۰	۲۱
گیلان	۱	۵۱	۱۶۸۳۰۰	۱
لرستان	۲	۳۰	۲۴۳۰۰	۵۸
مازندران	۳	۱۶۳	۴۰۹۹۸۷	۷۷
مرکزی	۱	۸۱	۱۱۹۴۳۰	۶۴
هرمزگان	۲	۸۵	۹۴۵۰۰	۱۴
همدان	۲	۳۱	۲۶۵۶۰	۱۰
یزد	۱	۱۸۷	۵۹۰۰	۵
مجموع	۴۰	۴۸۱۰	۲۰۱۴۲۸۲۵	۲۸۱۸

✓ بیشترین تعداد شرکت های تعاونی تانکرداران کشور در استان آذربایجان غربی با ۵ تعاونی قرار دارد.

✓ بیشترین تعداد اعضاء در شرکت های تعاونی تانکر داران کشور در استان اصفهان ۲۱۵۳ عضو و کمترین تعداد اعضاء در استان

های سمنان و سیستان و بلوچستان هر کدام با ۷ عضو می باشد .

✓ در بین شرکت های تعاونی حمل و نقل تانکرداران کشور استان اصفهان بیشترین سرمایه اولیه و استان یزد کمترین سرمایه اولیه

را دارند.

❖ شرکت های تعاونی حمل و نقل خاور داران:

یک نوع دیگر از شرکت های تعاونی حمل و نقل بار کشور صاحبان و مالکان خودروهای خاور می باشد که به منظور رفع نیاز

مشترک شان اقدام به تشکیل شرکت های تعاونی خاورداران در سطح کشور نمودند که تعداد آنها ۱۵ تعاونی در ۷ استان کشور

می باشد بشرح جدول زیر :

شرکت های تعاونی حمل و نقل خاورداران کشور

استان	تعداد تعاونی	تعداد اعضاء	سرمایه - هزار ریال	اشتغالزایی
سمنان	۲	۱۷۷	۲۶۴۸۰	۲۵۹
قم	۱	۷۵	۱۵۹۹۰۰	۴
گلستان	۳	۲۲۷	۵۰۱۳۰	۲۳
گیلان	۱	۳۸	۸۳۴۶۰۰	۵
مازندران	۴	۱۶۱	۱۰۳۷۶۰	۵۴
مرکزی	۳	۴۹	۲۱۵۱۰	۴
یزد	۱	۷	۱۰۰۰۰	۵
مجموع	۱۵	۶۹۶	۱۲۰۶۳۸۰	۳۱۳

✓ استان های مازندران، گلستان و مرکزی با داشتن ۴،۳،۳ بیشترین و استان های سمنان ، قم، گیلان و یزد با داشتن ۲، ۱، ۱، ۱

کمترین و سایر استان ها فاقد شرکت های تعاونی خاور داران می باشند.

✓ استان گلستان با داشتن ۲۲۷ عضو بیشترین و استان یزد با ۷ عضو کمترین تعداد اعضای را در شرکت های تعاونی حمل و نقل خاورداران هستند .

✓ بیشترین سرمایه را استان گیلان و کمترین سرمایه را استان یزد در بین شرکت های تعاونی خاورداران دارند.

❖ شرکت های تعاونی وانت بار

جابجایی بار در درون شهرها توسط خودروهای سبک باری (وانت بار) انجام می پذیرد و به منظور ساماندهی و ارائه خدمات به خودروهای مذکور ، تعداد ۱۱۷ شرکت های تعاونی حمل و نقل در گرایش وانت بار بنام شرکت تعاونی تاکسی بار با سرمایه ۶۷۷۲۲۸۰ هزارریال در کشور بشرح جدول زیر تشکیل گردیده است.

استان	تعداد تعاونی	تعداد اعضاء	سرمایه - هزار ریال	اشتغالزایی
آذربایجان شرقی	۵	۸۱۸۳	۲۶۶۸۷۲۰	۳۶
آذربایجان غربی	۲	۱۴	۲۱۰۰۰	۱۶
اردبیل	۴	۴۴۲۳	۵۹۷۳۳۷	۱۲
اصفهان	۲	۴۲	۵۲۶۶۲	۷
بوشهر	۷	۴۰۸	۱۱۶۷۰۰	۲۶۸
تهران	۴	۸۳۷	۳۱۲۰۰	۸۵
چهارمحال و بختیاری	۱	۷	۴۸۰۰	۱۱
خراسان رضوی	۱۱	۳۷۲۸	۲۶۲۹۴۵۰	۱۵۹
خراسان شمالی	۵	۱۵۴	۶۴۷۸۵	۴۶۳
خوزستان	۵	۲۴۱	۷۸۳۰۰۰	۴۹
زنجان	۳	۳۷	۳۳۵۰۰	۲۲
سیستان و بلوچستان	۹	۱۶۹	۱۲۹۱۰۰	۶۴
فارس	۵	۸۷	۴۹۵۰۰	۲۹
قزوین	۳	۳۶۴	۵۴۱۰۰	۲۷
کردستان	۴	۱۴۴	۹۸۷۰۰	۶
کرمان	۳	۶۹	۸۶۵۰	۲۹
کرمانشاه	۱	۳۱	۱۰۵۰۰	۳۱
کهگیلویه و بویراحمد	۲	۱۴	۱۲۵۵۰۰	۶
گلستان	۶	۱۳۸	۶۱۳۵۰	۱۸۹
گیلان	۲	۱۴	۱۰۱۱۰	۴۰
لرستان	۴	۵۸	۲۲۵۹۰	۱۴

۱۴۱	۳۲۹۵۱۰	۳۸۳	۱۴	مازندران
۷۰	۳۰۳۷۰۰	۲۹۱۲	۱۲	مرکزی
۷۵	۲۰۲۰۰	۷۲	۲	هرمزگان
۳۶	۴۲۲۸۱۹	۹۴۱	۳	همدان
۵	۱۰۵۰۰	۸	۱	یزد
۱۴۸۰	۸۶۵۹۹۸۳	۲۱۹۰۵	۱۱۷	مجموع

✓ در بین شرکت های تعاونی وانت بار کشور استان های مازندران، مرکزی و خراسان رضوی بترتیب با داشتن ۱۴، ۱۲، ۱۱

تعاونی بیشترین، استان های چهارمحال بختیاری، کرمانشاه و یزد هر کدام با داشتن ۱ تعاونی کمترین را دارند.

✓ از لحاظ تعداد اعضاء در شرکت های تعاونی حمل و نقل وانت بار کشور، استان آذربایجان شرقی با داشتن ۸۱۸۳ عضو

بیشترین و استان چهارمحال و بختیاری با داشتن ۷ عضو کمترین اعضاء را در بین استان ها دارا میباشند.

✓ میزان کل سرمایه شرکت های تعاونی حمل و نقل وانت بار کشور بالغ بر مبلغ ۸۶۵۹۹۸۳ هزار ریال می باشد که در بین استان

های کشور، استان های آذربایجان شرقی و خراسان رضوی بترتیب بیشترین و استان های چهارمحال بختیاری و کرمان

بترتیب کمترین سرمایه را دارا میباشند.

❖ نقش شرکت های تعاونی حمل و نقل کالا در جابجایی بار

شرکت های تعاونی حمل و نقل بار نقش مهمی در جابجایی کالا ایفا می نمایند. آمار جابجایی کالا از مراکز رسمی در برون

شهرها از سوی سازمان های ذیربط ضبط و ثبت می گردد.

الف - براساس آمار اعلام شده از سوی دفتر فن آوری و اطلاعات و ارتباطات سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای کشور

تعداد تعاونی های فعال در حمل بار جاده ای کشور (بدون احتساب گرایش وانت بار) را ۲۱۸ تعاونی و تعداد شرکتها و موسسات

باری خصوصی ۳۸۶۸ شرکت و موسسه اعلام نموده است، در صورتیکه تعداد تعاونی های فعال ۴۳۳ تعاونی در کشور می باشد.

نوع	تعاونی	شرکتها و موسسه	دولتی	مجموع
تعداد	۲۱۸	۳۸۶۸	۹	۴۱۷۶
تعداد	۴۳۳	۳۸۶۸	۹	۴۲۴۴

✓ شرکت های تعاونی حمل و نقل جاده ای بار کشور بدون احتساب تعداد شرکت های تعاونی حمل و نقل با گرایش وانت بار **معادل ۹ درصد** شرکت ها و موسسات حمل و نقل جاده ای بار کشور هستند.

✓ میزان جابجا بار توسط شرکت های تعاونی حمل و نقل کالا براساس آمار ۳۴۲۸۴ هزارتن از ۳۸۰۹۳۴ هزارتن کل کشور طبق جدول زیر می باشد.

نوع	جابجایی بار جاده ای بر حسب هزارتن
شرکتها وموسسات خصوصی	۳۴۶۶۵۰
شرکت های تعاونی	۳۴۲۸۴
مجموع به هزارتن	۳۸۰۹۳۴

✓ شرکت های تعاونی حمل و نقل بار کشور براساس جدول فوق معادل ۹ درصد جابجایی کالای کشور را انجام داده که بالغ بر ۳۴۲۸۴ هزار تن می باشد.

ب - یکی دیگر از گرایش های شرکت های تعاونی حمل و نقل بار کشور، شرکت های تعاونی وانت بار (تاکسی بار) می باشند که براساس آمار اعلام شده از سوی اتحادیه شرکت های تعاونی تاکسی بار سراسر کشور و سامانه آماری وزارت متبوع تعداد خودروهای وانت تحت پوشش آنها ۲۳۴۷۸ دستگاه خودرو است که مسوولیت جابجایی بار را در درون شهرها بر عهده داشته و بطور متوسط روزانه بالغ ۳۵۲۱۷ هزار تن کالا جابجا می نمایند.

❖ چکیده

از نظر تعداد تعاونی

- اولین شرکت تعاونی حمل و نقل بار کشور در سال ۱۳۴۲ در اصفهان بنام کامیونداران شماره یک به ثبت رسیده است.
- تا سال ۱۳۵۷ تعداد ۹ شرکت تعاونی حمل و نقل بار کامیونداران تشکیل و فعالیت داشتند.
- تعداد تعاونی های ثبت شده فعال کشور ۹۸۶۶۹ و تعداد تعاونی های فعال در بخش حمل و نقل بار ۴۹۶ تعاونی کشوری باشد.
- تعداد تعاونی های ثبت شده فعال بخش حمل و نقل کشور ۲۱۳۳ تعاونی و تعداد تعاونی های حمل و نقل برابر ۴۹۶ تعاونی معادل ۲۲ درصد تعاونی های بخش حمل و نقل کشور می باشد.

- بیشترین تعداد شرکت های تعاونی حمل و نقل بار در گرایش کامیونداران داخلی با تعداد ۲۷۳ تعاونی معادل ۵۲ درصد تعداد کل تعاونیهای حمل و نقل بار کشور می باشد .
- کمترین شرکت تعاونی حمل و نقل بار در گرایش خاورداران با تعداد ۱۵ تعاونی معادل ۳ درصد تعداد کل تعاونیهای حمل و نقل بار کشور می باشد .
- بیشترین تعداد تعاونی های حمل و نقل بار کشور در استان مازندران با تعداد ۴۶ تعاونی کمترین تعداد تعاونی های حمل و نقل بار کشور در استان هرمزگان با تعداد ۲ تعاونی .
- بیشترین تعداد شرکت های تعاونی تریلی داران کشور با تعداد ۵ تعاونی در استان تهران قرار گرفته است. بیشترین تعداد شرکت های تعاونی تانکر داران کشور در استان آذربایجان غربی با ۵ تعاونی قرار دارد.
- بیشترین تعداد شرکت های تعاونی وانت بار کشور در استان های مازندران، مرکزی و خراسان رضوی هر کدام با داشتن ۱۴، ۱۲، ۱۱ تعاونی ، کمترین تعداد در استان های چهارمحال بختیاری ، کرمانشاه و یزد هر کدام با ۱ تعاونی می باشد.
- شرکت های تعاونی حمل و نقل بار کشور بدون احتساب تعداد شرکت های تعاونی حمل و نقل با گرایش وانت بار معادل ۹ درصد شرکت ها و موسسات حمل و نقل بار جاده ای کشور هستند.

از نظر تعداد اعضا

- تعداد اعضای فعال بخش حمل و نقل کشور برابر ۱۷۵۲۷۹ نفر و تعداد اعضا فعال در بخش حمل و نقل بار برابر ۷۶۷۴۷ نفر اعضای حمل و نقل کل کشور است .
- بیشترین اعضا در شرکتهای تعاونی حمل و نقل بار کشور، مربوط به گرایش کامیونداران داخلی با ۴۲۷۰۶ عضو معادل ۵۴ درصد اعضا تعاونیهای بار کشور می باشند .
- بیشترین اعضا در شرکتهای تعاونی حمل و نقل بار کشور مربوط به استان های آذربایجان شرقی ، خراسان رضوی و اصفهان به ترتیب با ۱۳، ۱۶، ۱۷ درصد است.

- استان اصفهان با داشتن ۱۰۲۸۱ عضو بیشترین و استان های سیستان و بلوچستان و قم به ترتیب با ۱۴ و ۲۰ عضو کمترین
اعضاء را در شرکت های تعاونی کامیونداران داخلی دارند،
- بیشترین تعداد اعضاء در شرکت های تعاونی تریلی داران کشور در استان های هرمزگان و خوزستان بترتیب با ۲۴۷ و ۲۲۴
عضو و کمترین تعداد اعضاء در استان های بوشهر، کرمان و خراسان شمالی بترتیب با ۲۰، ۲۰ و ۲۲ عضو می باشد
- در شرکت های تعاونی تانکر داران کشور بیشترین تعداد اعضاء در استان اصفهان ۲۱۵۳ عضو و کمترین تعداد اعضاء
در استان های سمنان و سیستان و بلوچستان هر کدام با ۷ عضو است.
- استان گلستان با داشتن ۲۲۷ عضو بیشترین و استان یزد با ۷ عضو کمترین تعداد اعضای را در شرکت های تعاونی
حمل و نقل خاورداران هستند.
- استان آذربایجان شرقی با داشتن ۸۱۸۳ عضو بیشترین و استان یزد با داشتن ۸ عضو کمترین اعضاء را در بین شرکت های
تعاونی حمل و نقل وانت بار کشور دارند.

از نظر اشتغال زایی

- کامیون داران داخلی با ۱۳۵۳۰ نفر بیشترین و خاورداران با ۳۱۳ نفر و بوژی داران با ۸ نفر کمترین اشتغالزایی را
در گرایش های حمل و نقل بار کشور را دارند.
- بیشترین اشتغالزایی در شرکت های تعاونی حمل و نقل بار کشور به استان تهران با ۴۴۰۵ نفر و کمترین به استان اردبیل
با ۱۶ نفر است.

از نظر سهم بخش تعاون در جابجایی جاده ای کالا

- میزان جابجایی بار توسط شرکت های تعاونی حمل و نقل بار جاده ای کشور در سال ۹۶ بالغ بر ۳۴۲۸۴ هزار تن از ۳۸۰۹۳۴ هزار تن کل بار کشور می باشد که معادل ۹ درصد است .
- شرکت های تعاونی حمل و نقل بار کشور معادل ۹ درصد جابجای کالای کشور را انجام می دهند.

❖ نقاط ضعف و قوت، تهدید و فرصت های تعاونیهای حمل و نقل کشور

تعاونی های حمل و نقل دارای نقاط ضعف و قوت و همچنین تهدیدها و فرصتها می باشند که بشرح زیر بدان اشاره می شود:

✓ نقاط ضعف و تهدیدات کلیدی

- پایین بودن سطح تحصیلات و دانش و آگاهی مدیریتی اکثریت راننده گان و اعضا و مدیران تعاونی ها و کم توجهی آنان به امر آموزش .
- بالا بودن متوسط سن رانندگان به طوری که بالغ بر ۸۷ درصد رانندگان حمل و نقل کشور بالای ۳۰ سال سن دارند.
- عدم وجود اهداف کلان کمی برای بخش حمل و نقل تعاون در برنامه های توسعه ی کشور .
- کمبود منابع و تسهیلات جهت توسعه و نوسازی ناوگان حمل و نقل کشور و فرسودگی و عمر بالای ناوگان حمل و نقل درون و برون شهری و بالا بودن نرخ بهره بانکی و موانع پیش رو جهت بهره مندی از تسهیلات بانکی.
- عدم واگذاری تصدیهای مدیریت درون شهری در حوزه حمل و نقل به بخش تعاونی و خصوصی توسط شهرداریها.
- عدم توسعه سیستم حمل و نقل ترکیبی در کشور که از مشکلات ساختاری بخش حمل و نقل در کشور است و خاص تعاونیها هم نمیشود.

✓ نقاط قوت و فرصت ها کلیدی

- بالا بودن سطح اشتغالزایی این گرایش و ظرفیت بالای آن در جامعه .

- از زود بازده ترین شرکت های تعاونی محسوب می شوند که از زمان تشکیل فعال می باشند.
- وجود قانون اجراء سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در ارتباط با کاهش دولت و واگذاری تصدیها به بخش غیر دولتی.
- توسعه اقتصادی کشور در برنامه ششم توسعه و افزایش ظرفیت های جابجایی کالای کشور.
- وجود اتحادیه های سراسری و استانی حمل و نقل در ارتباط با تامین نیازهای مشترک تعاونیهای حمل و نقل کشور.
- خودمالکی اعضاء در شرکت های تعاونی در ناوگان حمل و نقل کشور.
- امکان دسترسی به بازارهای خوب عراق و افغانستان و دسترسی ایران به آسیای میانه و روسیه همچنین موقعیت جغرافیایی و قرار گرفتن در مسیر تعداد زیادی از کریدورهای ترانزیتی .
- بالغ بر ۹۰ درصد جابجایی بار داخلی و ترانزیت توسط ناوگان حمل و نقل جاده ای صورت می پذیرد.

❖ راهکارهای کلیدی

- **لزوم تشکیل و توسعه تعاونی تامین نیاز شغلی مالکان و رانندگان** در گرایش های مختلف حمل و نقل بمنظور بررسی و شناسایی نیازهای مشترک و اساسی و رفع آنها.
- با توجه به عمر بالای ناوگان حمل و نقل به ویژه در جاده های کشور ضروریست توجه جدی **به بازسازی و نوسازی ناوگان** انجام شود تا ضمن افزایش کارآرایی و بهره وری، خطرات موجود و همچنین آلاینده گی های زیست محیطی کاهش یابند. لذا ضروریست تخصیص منابع لازم و مناسب در بودجه های سنواتی جهت نوسازی و توسعه ناوگان حمل و نقل کشور صورت پذیرد .

- **افزایش سطح دانش مدیریتی و روز در بخش مدیریت تعاونیهای حمل و نقل کشور** که در این

ارتباط جذب فارغ التحصیلان حوزه حمل و نقل برای فعالیت در حوزه مدیریت تعاونیهای حمل و نقل کشور و همچنین **آموزش** مدیران / کارکنان و اعضاء در ارتباط با آموزش عمومی اصول و اهداف تعاونی / مدیریت و برنامه ریزی / تکنولوژی های روز حمل و نقل دنیا و ارتقاء کیفیت و بهره وری و **بازدید** از کشورهای پیشرو در عرصه مدیریت حمل و نقل همچنین **پرگزاری نشست های تخصصی و علمی** با حضور تعاونیهای موفق در حوزه حمل و نقل و ارائه الگو از تعاونیهای حمل و نقل توانمند بسیار تاثیر گذار می باشد.

- حضور نمایندگانی از این بخش حمل و نقل بعنوان یک نماینده همپراز بخش خصوصی **در تدوین آیین نامه**

های تصمیم ساز.

- مهیا نمودن امکانات لازم جهت ساماندهی حمل و نقل کالای جاده ای توسط کامیونداران عضو و تهیه نرم افزار

الکترونیکی صدور بارنامه **جهت کمک به رشد، توسعه و افزایش بهره وری حمل و نقل جاده ای در**

بخش تعاون. (لازم بذکر است که نرم افزار توزیع بار و نوبت دهی در پایانه های حمل و نقل بار در مراکز مهم از

جمله بندرعباس و ... از طرف سازمان پایانه ها نصب و در حال اجرایی شدن است.)

- **واگذاری تصدیگریهای حوزه حمل و نقل درون شهری به تعاونی های حمل و نقل درون شهری** در بخش

درون شهری مربوط به تعارض تعاونی های تاکسیرانی با سازمان تاکسیرانی و سازمان حمل و نقل همگانی وابسته به

شهرداری ها است حسب وظایف قانونی وزارت کشور و شهرداری ها بسیاری از فعالیت هایی که تا پیش تر از طریق

شرکت های تعاونی تاکسیرانی انجام می شد به تدریج از آنها گرفته شده و به عوامل شهرداری ها سپرده شده است که

این کار به کاهش شدید در آمد و فعالیت تعاونی های تاکسیرانی منجر شده است. تعاملات مثبت با سازمان شهرداری

ها ودهیاری ها در سطوح ارشد می تواند امتیازات قابل توجهی برای تعاونی های تاکسیرانی پدید آورد. که در این راستا تفاهم نامه مربوط به واگذاری تصدیهای درون شهری به بخش تعاون و خصوصی برای سازمان شهرداریها و دهیاریها ارسال گردیده است که تا کنون با توجه به پیگیریهای متعدد بعمل آمده نتیجه ای حاصل نگردیده است لذا واگذاری تصدیهای شهرداریهای کشور در حوزه حمل و نقل درون شهری از جمله بیمه رانندگان و نقل و انتقال خودرو و آموزش و امور رفاهی رانندگان و... به بخش تعاونی و خصوصی الزام می باشد . و **مناسب است موضوع در**

سطح معاونین محترم وزیر مذاکره و تصمیم گیری شود.